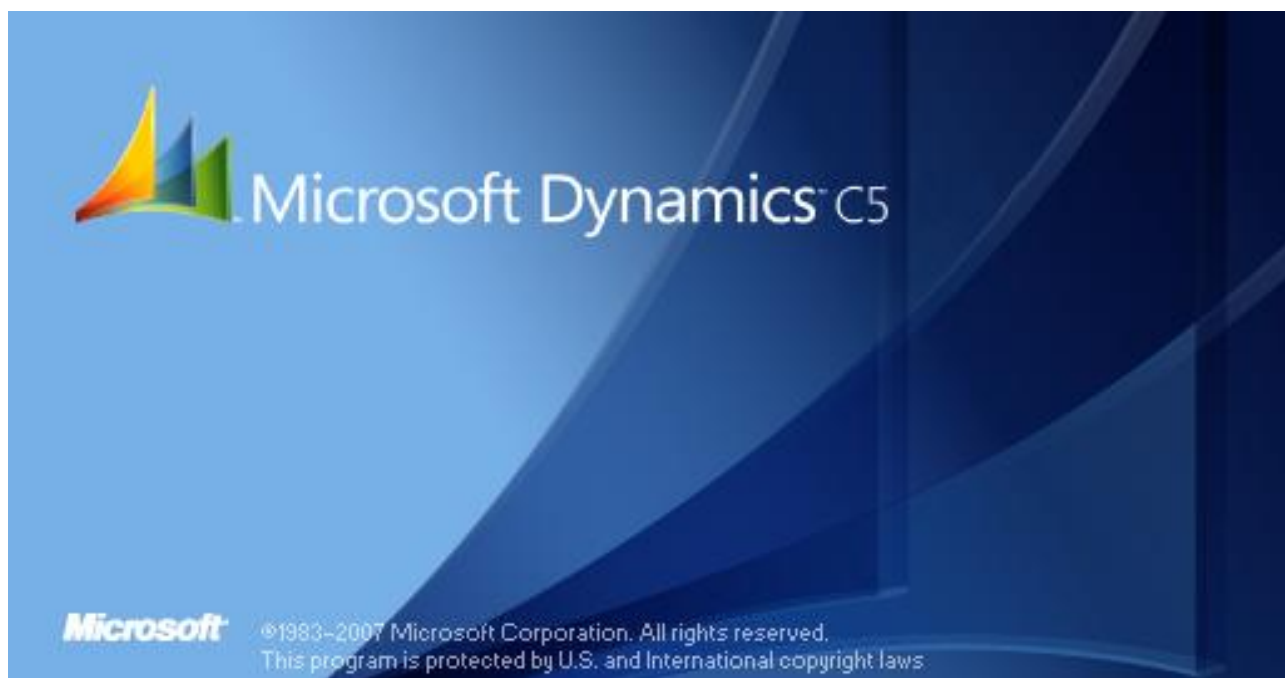

Microsoft Dynamics C5

Dobbelt bogholderi principper

Dokument versionsnummer 1.0
Udgivet: 01.02.2009

Ankerstjerne Data/Ankerstjerne Bøger

CVR Nr: 26 96 62 05

Microsoft Certified Partner

Nr: 75 44 19

Forfatter: Jette Ankerstjerne

Microsoft Dynamics C5

Forord

Disse hæfter er skrevet ud fra et løbende behov for avanceret viden om Microsoft Dynamics C5.

Der er solgt mere end 75.000 pakker af C5 siden primo 1995, hvor salget for alvor startede. Personer i branchen fremsætter den påstand, at C5 stopper helt i år 2013. Det er ikke korrekt. Microsoft udvikler intensivt på C5 og giver udtryk for, at det arbejde fortsætter ud over det nævnte årstal. Derfor er programmet kommet med i Dynamics familien, selvom C5 er et dansk program.

Hæfterne er skrevet for at give slutbrugere og konsulenter en mulighed for at tilegne sig viden om de seneste versioner af C5 programmet. "Version 4 sp.1 på Native database" og især "Microsoft Dynamics C5 2008" og efterfølgende versioner bliver beskrevet i detaljer. Vi ved med sikkerhed, at næste version er betegnet Microsoft Dynamics C5 2010 og udkommer i december 2009. De nyeste versioner er installeret med en SQL Database.

Tanken med hæfterne er, at du løbende kan blive opdateret på detaljer om løn eller f.eks. lagerstyring. Du kan derfor købe det samme hæfte flere gange. Du kan kontrollere versionsnummer og udgivelsesdato. Har du tidligere købt et hæfte via internettet, så kan du se, om der er sket ændringer.

Hjemmesiden: www.ankerstjerne.dk vil indeholde beskrivelse af ændringer efterhånden, som nye versioner udgives fra Microsoft.

Med venligste hilsner og rigtig god fornøjelse!

Jette Ankerstjerne

Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette materiale eller dele deraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret uden forudgående skriftlig aftale med Ankerstjerne Bøger. Dette gælder for trykning, fotokopiering, duplikering, lagring på elektroniske medier mv.

Microsoft Dynamics C5

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1: Bogholderi principper	5
1-0: Indledning.....	5
1-0-1: Kontant Regnskab	6
1-0-2: Bogføringsbureauer eller eksterne bogholdere.....	6
1-0-3: Det dobbelte bogholderi	7
1-0-4: Start i den lille model og lad virksomheden vokse til den store model	8
1-0-5: C5 Light pakke – adgang til moduler.....	9
1-1: Debet og Kredit	9
1-1-1: Den gamle bogholder.....	10
1-1-2: Huskeregel for, hvornår et beløb skal stå i debet eller i kredit	14
2: C5 og bogholderi	15
2-1: Kontant regnskab.....	16
2-2: Dobbelt bogholderi	16
3: Munken Luca Paciolo: regnskab fra år 1494	17
3-1: Eksempel på beskrivelse af et bogholderi	18
3-2: Bogholderi skal sikre et pålideligt regnskab	19
3-2-1: Den oprindelige regnskabspraksis.....	19
3-2-2: I starten var alt bogføring et kontantregnskab	19
3-2-3: Luca Paciolo arbejdede hårdt med at finde en god model	20
3-2-4: Opdeling af værdier for: Periode og År til dato tal.....	21
4: Det dobbelte bogholderi.....	24
5: Munken Luca's historie	25
5-1: Nu udviklede Luca videre på sin matrix for bogføring	27
5-1-1: Hovedbog.....	29
6: Opstilling af regnskab i en kontoplan	30
6-1-1: Periodens kasse: Hovedbog - Driftsresultat.....	31
6-1-2: Gammelt års kasser er: Status.....	32
6-1-3: Egenkapital for selskab kontra privat ejet virksomhed.....	34
6-1-4: Status med Aktiver og Passiver	36
6-1-5: Resultatopgørelsen – periodens bilag	39
6-1-6: Nøgletal i C5 regnskaber	43

Microsoft Dynamics C5

7: Bogføring med dobbelt bogholderi.....	44
7-1-1: Bogføring af en kreditor faktura	44
7-1-2: Bogføring af betaling af kreditorfaktura	46
7-1-3: Faktura af konsulenttimer	47
7-1-4: Debitor indbetaling bliver bogført.	49
7-1-5: Bogføring af husleje.....	50
8: Link mellem moduler	53
8-1-1: Modul oversigt	54
8-1-2: Køb og salg sammenhæng.	54
Sådan gør du!	56

Microsoft Dynamics C5

1: Bogholderi principper

1-0: Indledning

Dette hæfte handler om faget bogføring. Når du køber et regnskabsprogram – er det for så vidt ligegyldigt, hvilket program, som du vælger. For at kunne benytte programmet optimalt, så har du brug for to uddannelser.

Du har brug for at vide noget om bogføring og mere om regnskabsprogrammet.

Dette hæfte er udarbejdet med tekster og forklaringer, som kun sporadisk handler om regnskabsprogrammet: Microsoft Dynamics C5 2008 programmet.

Vi benytter nogle steder et skærm billede fra C5 for at du kan se, hvordan softwaren er bygget op med det formål at understøtte din bogføringsforståelse.

Du bliver, når du bruger et program som C5 ledt igennem processen og lærer efterhånden mere om de regnskabspraktiske detaljer. Her giver vi dig en anden indgangsvinkel, som vi gøre dig bedre i stand til at få overblik over, hvad der sker, når du bruger et regnskabsprogram.

Har du personale ansat, har du brug for endnu en faglig uddannelse. Det handler om lønbehandling. Det er bestemt et af de mere komplicerede områder. Det kræver virkelig megen viden om love og overenskomster at være lønbogholder.

Bogholderiprincipperne er internationale. Når du køber et program til at bogføre på, så mangler du ofte viden omkring bogføringsprincipper. Det gør det vanskeligere at forstå, hvordan du skal bogføre i regnskabsprogrammet.

Vi kan sige, at du har brug for to uddannelser:

- Du skal have viden om regnskabsprogrammet
- Du skal have viden om bogføringsprincipper

Dette hæfte skal hjælpe dig til at forstå, hvad det dobbelte bogholderi er for en størrelse!

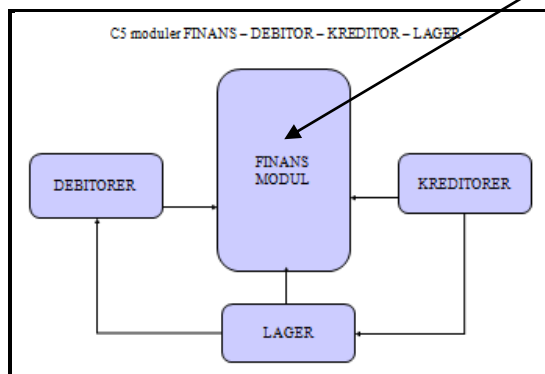
Du har to systemer for bogføringspraksis. Du kan bruge begge typer i Microsoft Dynamics C5 programmet.

Kontant regnskab	er et meget	simpelt system
Dobbelte bogholderi	er et	avanceret system

Microsoft Dynamics C5

1-0-1: Kontant Regnskab

Mange **revisorer** bogfører for små virksomheder. En del af de **bogføringsvirksomheder** benytter kontantregnskabsprincippet. De bruger alene finansmodulet. Andre moduler kommer slet ikke i brug.

Det handler ganske enkelt om at danne et regnskab og et momsregnskab til SKAT i finansmodulet, som du derefter kan aflevere til myndighederne. Det er vi betegner som: et **kontantregnskab**.

Rigtigt mange foreninger aflægger regnskab efter kontantregnskabsprincippet. Det er for mange medlemmer af foreninger svært at forstå et regnskab efter de gældende regler for bogføring efter regnskabsloven. Det betyder, at der foreningens medlemmer får præsenteret et driftsregnskab med indtægter og udgifter. Derefter skriver man beholdningskonti ind. Der er ingen kontrol af, om regnskabet har overensstemmelse med tidligere års regnskaber. Du kan godt bogføre i C5 og få et godt udgangspunkt til et foreningsregnskab. Derefter kan du i et regneark foretage den opstilling, som kun viser driften for året og beholdningskontiene (kasse, bank mv).

1-0-2: Bogføringsbureauer eller eksterne bogholdere

Regnskabsloven gælder for selskaber. Det er selskaber, som er bogføringspligtige og regnskabspligtige. De skal aflægge et regnskab, som er revideret og godkendt af en revisor.

Der er stor forskel på de virksomheder, der benytter bogføringsbureauer:

Den ene type bliver for sjovt benævnt som:
"ham, der kommer med hele årets bilag i en skotøjsæske".

Den anden er måske en kvinde, som hver måned afleverer sine bilag i en kuvert, ordnet i datoorden og klar til at bogføre.

Den bogførende virksomhed åbner så et regnskab i softwareprogrammet, som er klargjort med data til den pågældende virksomhed.

Microsoft Dynamics C5

I det første tilfælde bruger han/hun så en dags tid på at sortere bilagene i skotøjs-æskene og derefter kan bogføring for et helt år påbegyndes. Når arbejdet er færdigt, så mangler der dokumentation (bilag), som er blevet væk. Der er ikke noteret delta-gere på repræsentationsregninger. Køreregnskabet er ikke dokumenteret osv.....

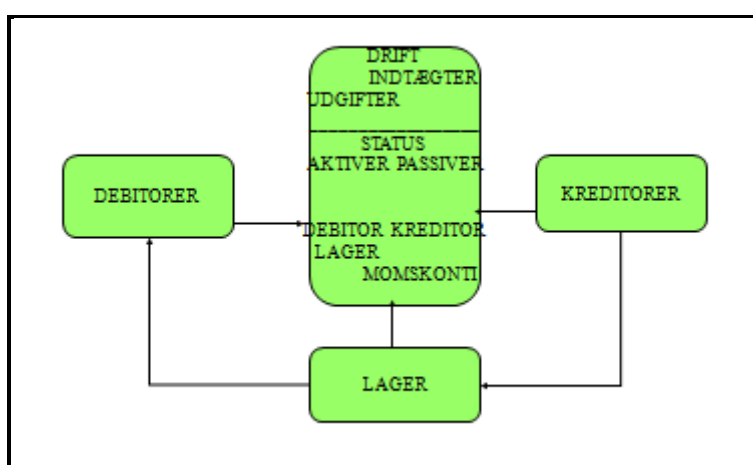
Der går derfor et godt stykke tid ind i det nye regnskabsår, førend der foreligger et regnskab for sådan en type virksomhed. Virksomheden kører videre derudaf uden nogen form for overblik. Det behøver ikke engang at blive en billig revisor-/ekstern bogholder regning, der kommer ud af den arbejdsmetode(!)

Den anden får sin bogføring foretaget i faste perioder. Den bogførende virksomhed har indrettet sig sådan, at når bilag ankommer fra klienten, så bogfører virksomheden bilagene og sender et regnskab efter ca. 14 dage. Hvert kvartal bliver der afleveret en momsrapport. Generelt er det en dyr løsning(!)

Bogføringsbureauet foretager et kvalificeret arbejde, men virksomheden's ledelse forholder sig ikke godt nok til virksomhedens økonomi.

1-0-3: Det dobbelte bogholderi

Det avancerede dobbelte bogholderi, som vi beskriver grundigt senere i dette hæfte, har integreret debitor-, kreditor- og lagerstyring.

Det kan også være en virksomhed, som har projektstyring. Det er nødvendigt, at regnskabet bliver ført ude i virksomheden.

Det kræver, at der bliver bogført mindst en gang om ugen. Det stiller krav til, at ledelsen forholder sig til de kreditter, som de giver debitorer og som der bliver aftalt med kreditorer.

Regnskabsprogrammet bliver brugt til at hente regnskabssammenhænge fra. I det lille kontantregnskab er der alene tale om historiske data.

Microsoft Dynamics C5

I de mere avancerede opsætninger benytter virksomheden programmet til egentlig styring af køb og salg. Det giver samtidig ledelsen værktøj til styring af økonomi, likviditet og omkostninger.

Fakturering	sker løbende alt efter antal fakturaer, der bliver udstedt.
Kreditorbetalinger	sker med et vist interval f.eks. en gang om ugen.

Vi ser to varianter af bogholdere:

Den ene er den større virksomhed, der har en bogholder ansat, der dagligt varetager arbejdet med registrering af køb, salg, almindelig bogføring og som periodevis tager sig af lønbehandlingen.

Den lidt mindre virksomhed foretager selv fakturering, da det er så vigtigt at få sendt en faktura med det samme. Der er en tendens til, at den type virksomhed har en aftale med en bogføringskonsulent, som kommer og foretager bogføring efter behov.

Når din virksomhed er hurtig med at få sendt en faktura efter hver leverance, så kommer pengene også hurtigere ind. Det er en helt generel tendens, at det forsinker en betaling, hvis du er 14 dage om at få taget dig sammen til at sende en faktura(!)

Vi ser i den lidt mindre virksomhed en opdeling mellem forskellige funktioner:

- 1) Sælgeren foretager fakturering efter en leverance
- 2) Lederen betaler regninger efter forfaldsdatoer
- 3) En tilknyttet regnskabskyndig konsulent foretager resten af bogføringen

Der kommer en person et antal dage om måneden/ugen (alt efter behov) og foretager den bogføring, der skal ske af debitorbetalinger, kreditorbetalinger og sørger for at der bliver udbetalt løn til personalet.

Det er altså en funktion, hvor det er en uddannet person, der kommer i virksomheden efter behov og udfører det arbejde, som kræver en viden om det dobbelte bogholderis metoder og krav.

Den her beskrevne løsning har virkelig bredt sig i de senere år. Det er generelt en succes, at der er denne arbejdsopdeling.

1-0-4: Start i den lille model og lad virksomheden vokse til den store model

Vi benytter som nævnt C5 regnskabsprogrammet til at forklare skærmbilleder. Andre programmer ser anderledes ud, men principperne er de samme.

Vi arbejder på at skrive mange hæfter om C5 programmet. I løbet af efteråret kan du på en hjemmeside for C5 finde mange hæfter, som beskriver regnskab på Microsoft Dynamics C5 2008: www@c5bog-ankerstjerne.dk

Vi lægger hæfter ud efterhånden, som de er færdige. Du kan købe og betale med bl.a. Dankort.

Microsoft Dynamics C5

I et regnskabssoftware kan du som nævnt sagtens bruge både kontantregnskab eller det dobbelte bogholderi alt efter, hvad du selv vurderer, du har brug for i din virksomhed.

1-0-5: C5 Light pakke – adgang til moduler

Vi præsenterer her forskellen på en C5 Light pakke og et udvidet C5 program. Forskellen er, at der er købt ekstra moduler, når der er behov for det. Er der købt ét ekstra modul, så er C5 ikke længere at betegne som en Light pakke. C5 programmet kan i meget høj grad betjene din virksomhed i vækstperioden.

Klippekort princippet gør det muligt at købe sig til adgang af flere moduler efterhånden, som der viser sig et behov. Du skal ikke anskaffe dig flere moduler, end din virksomhed har behov for på et givet tidspunkt.

Grundversion af C5 har følgende muligheder:

Finans	300	finanskontonumre
Debitorer	100	debitorkonti
Kreditorer	100	kreditorkonti
Lager	300	varenumre
Database	20	megabyte database
Rapporter	5	rapporter, som du kan få tilpasset

Microsoft Dynamics C5 2008 er med den sammensætning en Light pakke.

Vi anbefaler, at du starter med en lille model og vokser med opgaven til en større model. Her tillader vi os at antage, at du er nystartet virksomhed, som har brug for at vide mere om det hele.

Måske kan du med tiden få økonomi til en bogholder, der kommer og foretager bogføring i den noget mere avancerede model. Det er de som hovedregel uddannet til at udføre. Det viser sig meget ofte, at de personer, der foretager bogføring som freelance er fortrolige med C5 programmet.

1-1: Debet og Kredit

Du skal ikke beskæftige dig meget med regnskab, førend du møder betegnelserne: **Debet** og **Kredit**.

Betegnelserne er ofte omgæret med en vis form for mystik(!). Det er korrekt, at det er en del af det dobbelte bogholderi's princip. Det bliver også brugt i kontantregnskab.

Microsoft Dynamics C5

I det dobbelte bogholderi bruger du kassekladden til:

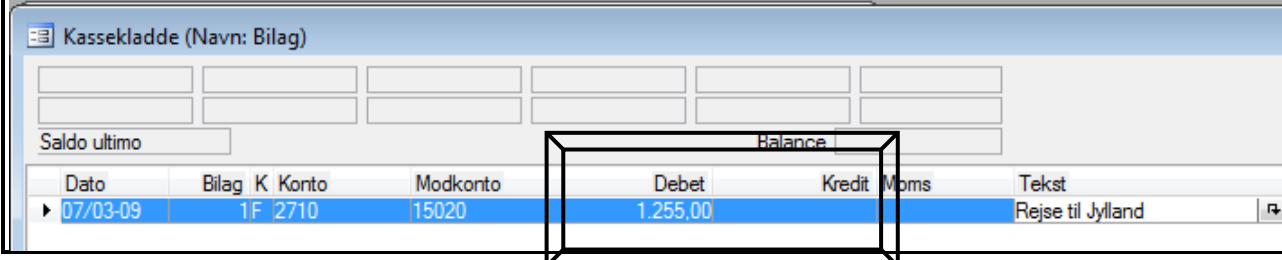
- Debitor indbetalinger
- Kreditor udbetalinger
- Husleje
- Løn
- Rejseomkostninger
- Kasse bilag
- Omposteringer
- Omkostninger

Visse virksomheder bruger kreditormodulet, men foretager ikke indkøb til lager. Andre virksomheder bruger projektmodulet.

Her er i en kassekladde fra finansmodulet vist kolonner med: **Debet** og **Kredit**. Vi beskriver senere, hvordan du bruger de kolonner.

Vi viser her en finanskassekladde: **Bilag**. I kontant regnskabet er det stedet, hvorfra al bogføring bliver foretaget.

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag

Dato	Bilag	K	Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst
07/03-09	1F	2710	15020		1.255,00			Rejse til Jylland

Der bliver i det dobbelte bogholderi brugt en kassekladde til at registrere omkostningsfakturaer og/eller projektomkostningsfakturaer via. Her er brugt en kladde: **Bilag**. Du kan selv oprette kladder efter behov i C5 programmet. Det er ikke i alle regnskabsprogrammer, hvor du har den adgang.

1-1-1: Den gamle bogholder

Debet og kredit forklarer vi mere om i de følgende afsnit.

Først er her lidt underholdning:

Så var der den gamle bogholder, som i årevis startede sin dag med at låse en skuffe i sit skrivebord op. Ingen måtte vide, hvad der var i den skuffe. Skuffen blev låst op og åbnet, når andre ikke kunne se indholdet. Bogholderen kiggede interesseret ned i skuffen og låste den igen. Bogholderen var tavs hele sit arbejdsliv om årsagen. Ingen kunne få at vide, hvad der var i den skuffe.

Så endeligt en dag gik den gamle bogholder på pension. Dagen efter var det personalet's første gerning at gå ind og låse skuffen op. Stor var deres forbavselse, da de så et stykke papir i skuffen og intet andet.

Microsoft Dynamics C5

På det stykke papir stod der:

Debet til gården!

/

Kredit til gaden!

Nå, nu til alvoren:

Debet
Kredit

er altid et tal, som er i
er altid et tal, som er i

plus
minus

Vi viser her et kontant regnskab, som er den helt simple form for bogføring.

I dette eksempel kan du se, at din virksomhed har fået kr. 3.000 ind på bankkontoen. Det er det, som vi fortæller i den bogføring, som du ser nedenfor.

En klog mand har for mange år siden besluttet, at vi sætter **indtægten i minus**. Derfor er salget skrevet i **Kredit kolonnen**. Så kan du bogføre korrekt med debet og kredit.

Når du har penge på banken og får flere penge til bankkontoen, så er det naturligt at du skal lægge det nye beløb til den saldobeholdning, som du allerede har på kontoen for banken i dit regnskab.

TEKST	DATO	KONTO	DEBET	KREDIT
Solgt 1 C5 Light pakke	01.05.2008	BANK	3.000,00	
Hans Jensen køb af C5	01.05.2008	SALG		3.000,00
			3.000,00	3.000,00

Her har vi snydt lidt. I Danmark skal du altid kræve moms med mindre, at du helt præcist ved, at du altid omsætter for mindre end kr. 50.000 om året (for år 2009).

1 Kr. mere, så skal du svare moms af den først tjente krone. Så opkræv hellere moms fra starten.

Microsoft Dynamics C5

TEKST	DATO	KONTO	DEBET	KREDIT
Solgt 1 C5 Light pakke	01.05.2008	BANK	3.000,00	
Moms af salg	01.05.2008	MOMS		600,00
Hans Jensen køb af C5	01.05.2008	SALG		2.400,00
			3.000,00	3.000,00

Sådan skal din bogføring normalt se ud. Du modtager nu kr. 3.000 og skylder SKAT kr. 600 i moms. Du har selv tjent kr. 2.400.

Dobbelt bogholder indeholder det princip, at du altid skal have **debet og kredit balance**. Det er summen forneden på det viste eksempel i regnearket. Vi siger, at summen af **Debet** og **Kredit** skal balancere.

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag

Dato	Bilag	Ko Konto	Tekst	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Valuta	Kurs	Moms	Momsbeleb
07.03.09	1 F	1110	Rajse til Jylland	3.000,00		3.000,00		DKK	100,0000	Salg	600,00
07.03.09	1 F	15020	Rajse til Jylland		3.000,00		3.000,00	DKK	100,0000		
Bevægelse debet				3.000,00	DKK						
Bevægelse kredit					3.000,00 DKK						
								Diverse			
Beholdning morgen											
Bevægelser											
Beholdning aften											

Eksemplet kan se ud, som vist her i en C5 kassekladde: **Bilag**. Moms-koden er: **Salg**. **Momsbeløb** står yderst til højre og er kr. 600. Vi har valgt at udskrive kassekladden til skærm. Summerne under strengen balancerer.

Microsoft Dynamics C5

I skærbillede for kassekladden skal feltet: **Balance** være tom, når du er klar til at foretage bogføring.

Feltet lægger beløb i **Debet-** og **Kreditkolonner** sammen og viser summen:

Balance	
---------	--

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag

Kassekladde (Navn: Bilag)							
Saldo ultimo				Balance 600,00			
Dato	Bilag	K. Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst
07/03-09		1F 1110			2.400,00		Salg af C5
07/03-09		1F 22100					Salg af C5
07/03-09		1F 15020		3.000,00			Salg af C5

På konto for omsætning konto nr.: 1110 har vi registreret beløb for salg i (minus) i **Kredit kolonnen**. Vi har skrevet bankkonto nr.: 15020 i 3. Linie og beløbet, som bliver indbetalt i (plus) i **Debet kolonnen**.

I feltet: **Balance** står nu kr. 600. Det er forskellen mellem de to tal. Det er i dette tilfælde moms beløbet. Du skal have debet/kredit balance, så du skal nu registrere de kr. 600 i kolonnen: **Kredit** i f.eks. linie 2. Det skal ske, inden bogføring kan finde sted.

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag

Kassekladde (Navn: Bilag)							
Saldo ultimo				Balance			
Dato	Bilag	K. Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst
07/03-09		1F 1110			2.400,00		Salg af C5
07/03-09		1F 22100			600,00		Salg af C5
07/03-09		1F 15020		3.000,00			Salg af C5

Nu stemmer debet og kredit og du kan foretage bogføring. Feltet: **Balance** er tomt!

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag

Kassekladde										
Firma Native Database A/S										
Kassekladde: Bilag										
Dato	Bilag	Ko	Konto	Tekst	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Valuta	Moms
07.03.09		1	F	1110 Salg af C5		2.400,00		2.400,00	DKK	100,0000
07.03.09		1	F	22100 Salg af C5		600,00		600,00	DKK	100,0000
07.03.09		1	F	15020 Salg af C5	3.000,00		3.000,00		DKK	100,0000
Bevægelse debet					3.000,00		DKK			
Bevægelse kredit						3.000,00	DKK			

Den udskrevne kladde ser nu lidt anderledes ud, fordi vi har registreret momsbeløb "manuelt" - på 2. Linie. Der er ikke brugt momskode, derfor er der ingen beløb i feltet: **Momsbeløb** til højre i rapporten.

Microsoft Dynamics C5

Begge metoder er lige korrekte. Du skal blot sikre dig, at du har balance.

1-1-2: Huskeregel for, hvornår et beløb skal stå i debet eller i kredit

Her er § 1 i god bogføringsskik:

Når et salg står i minus, så er det altså penge, som du har tjent. **Du skal altid gå ud fra beholdningskontoen (bank- eller kassekontoen).**

Du skal bogføre pengene i plus (debet) på bank-/kassekontoen. Bankkontoen er en formue konto, når saldo står i debet (plus). Vi betegner det som: **Beholdningskonti.**

Bankkonto med saldo i debet (plus)	kalder vi for: Bankkonto
Bankkonto med saldo i kredit (minus)	kalder vi for: Kassekredit

Penge, som du indbetaler på en bankkonto bogfører du i debet (plus). Er tallet i kredit (minus), så nedskriver du saldoen. Omvendt for en kassekredit.

Bankkonto med indestående beløb	er en beholdning – står i: Aktiver
Kassekredit med skyldigt beløb	er en gældskonto – står i: Passiver

I C5 har du 6 felter, hvori du kan registrere beholdningskonti, som du vil se saldo på for hver linie, du registrerer i kassekladden.

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag, knappen: Beholdning

Kassekladde (Navn: Bilag)

Saldo ultimo Balance

Dato	Bilag	K	Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst
07/03-09	1F	1110				2.400,00		Salg af C5
07/03-09	1F	22100				600,00		Salg af C5
07/03-09	1F	15020			3.000,00			Salg af C5

Beholdningskonti (Navn: Bilag)

Konto	Tekst	Valuta	N
15020	Bank	DKK	1
15010	Kasse	DKK	2

Der er en knap: **Beholdning** i højre side i C5 kassekladden.

Microsoft Dynamics C5

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag, knappen: Beholdning

The screenshot shows a window titled 'Beholdning' with a button labeled 'Beholdning'. Below the button is a table with the following data:

Konto	Tekst	Valuta	N
15020	Bank	DKK	1
15010	Kasse	DKK	2

Klik på knappen: **Beholdning** og du kan på 6 linier registrere kontonumre, som du vil se en saldo på i kladden.

Finans, Dagligt, Kassekladde, navn: Bilag, knappen: Beholdning

The screenshot shows a window titled 'Kassekladde (Navn: Bilag)'. It displays account balances for 'Bank' (306.688,52) and 'Kasse' (1.318,25). Below the balances is a table with the following data:

Dato	Bilag	K	Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst
07/03-09		1F	1110			2.400,00		Salg af C5
07/03-09		1F	22100			600,00		Salg af C5
* 07/03-09		1F	15020		3.000,00			Salg af C5

Her ser du saldo for bankkonto og kasse konto. På den måde får du løbende orientering om saldo på dine beholdningskonti.

Udbetaler du penge fra banken, skal du trække det beløb fra den formue (kreditere), som du har stående på bankkontoen i regnskabet.

Derfor skal du også gøre det her på C5 regnskabet.

2: C5 og bogholderi

Første system med kontantregnskab er nemt at overskue. Det er nødvendigt, at du ved noget om en kontoplan. Hvis du er helt novice og bruger af C5, så anbefaler vi, at du køber flere hæfter på: www.C5bog-ankerstjerne.dk.

Når du læser om finans kassekladde, lærer du også at bogføre som: **kontant regnskab**. Hvis du henter hæfter om debitorer, så lærer du om fakturering og om udliggning af debitorer. Vores formål her er ikke undervisning i C5 programmet.

Microsoft Dynamics C5

Det system med: **Dobbelt bogholderi** har store fordele. Det bliver meget hurtigere at hente de tal, som du har brug for - bl.a., når du skal gøre klar til at betale moms.

En korrekt momsrapport kræver, at du benytter det dobbelte bogholderi's princip.

Det kommer vi tilbage til.

2-1: Kontant regnskab

I et kontant regnskab registrerer du kun de bevægelser, som du udbetaler fra kontoen eller indbetaler på bankkontoen. Du skal altid bogføre til en modkonto. Det er fordi du skal have summerne til at balancere.

Du opretter et antal kontonumre i din kontoplan, hvorpå du kan fordele dine omkostninger og indtægter. Når du bogfører en indtægt, så skriver du blot i tekstfeltet, hvem du har modtaget pengene fra.

Du bruger måske en notesbog med gennemslag, hvori du skriver, hvad du har solgt og til hvem du har solgt dit produkt til. Når dagen er gået, så taster du den enkelte (faktura)nota ind i en kassekladde og sætter pengene ind på en kassekonto.

Du går måske til din bank med en boks med kontanter samme aften. Så kan du med det samme bogføre indtægten til din bankkonto i stedet for til kassen og derefter bogfører beløbet ind på din bankkonto.

2-2: Dobbelt bogholderi

Det dobbelte bogholderi's princip dækker over et meget smart matematisk system, hvor du får alle dine tal til at gå op i en højere enhed. Det er et velgennemtænkt gammelt system. Det fortæller vi om i dette hæfte.

Det lyder voldsomt, men det er faktisk et system, hvori visse bilag bliver bogført to gange.

Vi taler om at periodisere posterne på den dato, som de bliver dannet. En faktura udskriver du på ét tidspunkt. Der går et antal dage, inden du modtager penge fra hende/ham, som du sendte en faktura til. Det er altså på ét andet tidspunkt.

Der er altså to datoer:

Fakturadato	den dato, du har udstedt faktura på
Betalingsdato	den dato, du har fået pengene sat ind på banken

Microsoft Dynamics C5

Salgsfaktura (tilgodehavende):

Når du fremsender en faktura fra C5 til en anden virksomhed, så skal det efterfølgende udløse en indbetaling på din bankkonto. Indbetalingen skal gerne indløbe efter det antal dage, som du har givet din kunde kredit på.

Leverandør faktura (gæld):

Når du modtager en faktura fra din leverandør, så er det meningen, at du skal betale den regning, når den er forfalden til betaling efter det antal dage, som du og din leverandør har aftalt på forhånd.

Forklaret på denne måde, så lyder det dobbelte bogholderi's princip ikke så vanskeligt vel?

Det er da logisk, at du skal betale en regning, når den er forfalden. Det gør vi hele tiden i vores private liv.

Har du solgt noget til en anden person, så er det lige så logisk, at pengene skal komme ind på din bankkonto, som du har bedt ham/hende om at indbetale pengene til.

Beløbet skal helst komme på den dato, som du har forlangt.

Hvor stammer så det dobbelte bogholderi's princip så fra????

Her kommer historien om det dobbelte bogholderi's princip.

3: Munken Luca Paciolo: regnskab fra år 1494

Med udvikling i samhandlen i verden steg kravene til bogføring. Det lykkedes i år 1494 at udvikle et smart system til at bogføre efter. Indtil da var bogføringen at henregne til det, som vi betegner, som et: **kontantregnskab**.

En franciskanermunk og matematiker: Luca Paciolo udgav i år 1494 i Venedig en afhandling om det: **dobbelte bogholderi's princip**. I det store hele er det system stadigvæk gældende.

Microsoft Dynamics C5

3-1: Eksempel på beskrivelse af et bogholderi

Her er en meget enkelt og nem forklaring(!) på det dobbelte bogholderi's princip.
(Citat er fra et Leksikon fra **år 1903**).

Bogholderi (bogføring), den planmæssige, efter visse Regler udførte Regnskabsførsel i en Forretning. Bogholderi tjener til at skaffe hurtigt og paalideligt Overblik over Forretningens Gang, Midlernes Anvendelse, Regnskabsforholdet til andre og Forretningsformuens Tilstand og Stilling, samt giver Forretningens Leder de Oplysninger, han behøver for at træffe sine Dispositioner. Oprindeligt bestod Bogholderi kun af én Bog, hvori Forretningsmanden til Støtte for sin Hukommelse nedskrev alle Forandringer med Formuen, som de fandt Sted. Med Handelens Udvikling steg Fordringerne til Bogholderi, og den berømte Fransiskanermunk og Matematiker Luca Paciolo udgav 1494 i Venedig en matematisk Afhandling, som indeholder en klar Fremstilling af det siden den Tid og indtil vore Dage almindeligt anvendte saakaldte dobbelte eller italienske Bogholderi-System. Efter dette oprettes for hvert Ejendel i Forretningen et Regnskab (Konto) i Hovedbogen, og hver Forandring med Formuen bogføres to Gange (dobbelte), én Gang Gælds-(Debet-) Siden af den Konto, som modtager noget eller for hvilken der er gjort Udlæg, og én Gang på Fordrings-(Kredit-) Siden af den Konto, som leverer noget. Kontoerne deles i Konti for Personer (personlige Konti) og i upersonlige Konti, der igen deles i Genstands-, Gælds-, Vindings- og Tabskonti og Hjælpekonti. Personlige Konti er f. E. de Konti, man opretter for Chefen, saasom Kapitalkonto, Husholdningskonto, Konti for Kunder og Banker, man arbejder med, eller den for alle Forretningsforbindelser oprettede fælles Konto pro diverse. Genstandskonti er f. E. Kassa-, Veksel-, Vare-Konto- o.s.v. Som Gældskonti kan nævnes Accept- og Pantegælds-Konto og som Vindings- og Tabs-Konti Rente-, Provisions-, Agio-Konto. De i det dobbelte Bogholderis brugte Bøger inddeles i Hoved- og Bibøger. Hovedbøgerne er Uundværlige dels af praktiske Grunde og dels, fordi Loven kræver, at de skal føres. Hertil hører Memorial eller Dagbog, hvori indføres alle Forandringer med Formuen, for saa vidt de ikke vedkommer kontante Penge, Kassabog, som paa venstre (Debet-) Side viser alle indgaaende og paa højre (Kredit-) Side alle udgaaende kontante Beløb, samt Hovedbog, som viser paa de der oprettede forskellige Konti Værdiomsætningen af de forskellige Ejendele og de ved Omsætningen opnaaede Resultater (Fortjeneste eller Tab). Kassabog og Memorial føres daglig, og Indførsel i Hovedbogen fra disse Bøger sker i Regelen en Gang om Maaneden, hvorved der benyttes en Journal, i hvilken Memorialens og Kassabogens Poster samles og sammentrækkes. Af Bibøger kan nævnes Restkontrol, som indeholder Regnskaberne med alle Personer, Lagerbog, en Sammenstilling af de forskellige Varers kvantitative Omsætning, Vekselbog, som viser Omsætningen af de Veksler, Forretningen ejer eller har ejet. Tratte- el. Acceptbog, som giver en Oversigt over de Veksler, som Forretningen skal betale o.s.v. Hver Aar skal Forretningsmanden optage sin Status, o: en Fortegnelse over sine Ejendele (Aktiver) og sin Gæld (Passiver) og indføre den med sin Underskrift i Hovedbogen eller i en særskilt Statusbog. Det dobbelte Bogholderi liar som Kontrolindretninger den saakaldte Summationsprøve (Kassabogens Debet- og Kredit-Sum+Memorialens Sum giver Journalens Sum) og den saakaldte Raabalance (Summer of alle Hovedbogens Debetsummer må være lig samme Bogs Kreditsummer samt Journalens Sum).
o.s.v ... (teksten fortsætter).....

Da jeg første gang havde læst denne tekst var jeg helt klar over, hvordan bogføring skulle udføres(!) – nå ikke?? Nå, så prøver vi lige at forklare, hvad dette her handler om.

Nu forsøger vi at oversætte noget af den komplicerede tekst for dig!

Microsoft Dynamics C5

3-2: Bogholderi skal sikre et pålideligt regnskab

Bogføring skal tjene til at give et pålideligt overblik og virksomhedens udvikling. Det skal holde styr på likviditeten. Debitorer skal være registreret, så du hurtigt kan se, hvem der skylder penge og som måske burde have betalt.

Det giver chefen mulighed for at træffe økonomiske beslutninger på et realistisk grundlag.

3-2-1: Den oprindelige regnskabspraksis

Princippet af det dobbelte bogholderi er at:

Der er altid to beløb. Det ene i plus (Debet). Det andet i minus (Kredit). Det ene er altid en beholdningskonto (kasse, bank og giro).

Indtægt	er altid et minus	(kredit beløb).
Omkostninger	er altid et plus	(debet beløb).

Betalinger registrerer du på banken.

Salgsfaktura og **Købsfaktura** bliver bogført på dato for de to bilag.

Dato for betaling og dato for fakturaer er forskellige.

3-2-2: I starten var alt bogføring et kontantregnskab

Betegnelser: **Debet** og **Kredit** blev ikke brugt i år 1494.

Betegnelser var: **Indbetalt** eller **Udbetalt**.

Microsoft Dynamics C5

En kassa bog (kassebog)

TEKST	DATO		INDBETALT	UDBETALT
Rejse til Paris				2.400,00
Husholdning				3.000,00
Søren's afdrag på lån			5.000,00	
			5.000,00	5.400,00

Vi har her vist et eksempel, hvoraf det fremgår, at du har lånt en sum penge til en: hr. Søren. Periodevis skal Søren indbetale et acotobeløb til dig. Du kan ikke se, hvor meget han har lånt. Du kan kun her se, hvad han har indbetalt.

3-2-3: Luca Paciolo arbejdede hårdt med at finde en god model

Det var sådan et regnskab, som Luca ikke var tilfreds med. Han arbejdede i mange år med en matrix, som kunne give ham svaret på en bedre model. Måden at registrere beløb på lignede kontoudtog fra en bank. Beløb, som du modtager, står i venstre kolonne og beløb, som bliver trukket fra kontoen står i højre kolonne.

Du mangler oplysninger om, hvornår Søren skal betale et afdrag på lån. I den simple løsning kan du kun skrive ned, hvad du har modtaget.

Ved salg mangler du information om, hvad der er solgt og hvornår betaling skal ske. Derfor fandt Luca det nødvendigt at finde et alternativt system for at kunne overskue de sammenhænge.

Det var lige netop det, som Luca fandt ud af i år 1494 – et system, som både kunne bogføre de korrekte data til finans regnskabet og samtidig holde styr på, hvornår betalinger vedrørende debitorer og kreditorer skal finde sted.

Først tænkte Luca, at det var smart at sortere bilagene op i perioder (et år af gangen).

Da vi fra meget gammel tid (år 0) har haft et kalenderår på 12 måneder, var det naturligt, at han brugte den kalender til at dele bilagene op i: **Indeværende Periode**. Bilag, der er fra en ældre periode skulle være fra: **Gammel periode**.

Microsoft Dynamics C5

Først sorterede Luca bilagene i 3 kasser:

- En kasse for bilag, som er dannet i **kalenderperioden**
- En kasse for de værdier, som vi **ejer**
- En kasse for de værdier, som vi **skylder**

Så sorterede han bilagene indenfor: **Perioden** op i to bunker:

Den ene bunke	var de papirer, som han havde modtaget	penge for
Den anden bunke	var de papirer, som han havde betalt	penge for

De to kasser med værdier, som virksomheden ejer og værdier som virksomheden skylder, havde et problem.

De skulle nødvendigvis indeholde en total for bilag fra: **Gammel periode** for at give den korrekte sum.

Som en åbning fra et gammelt regnskabsår til et nyt regnskabsår skulle han finde summer af alle tidligere bilag og dertil lægge værdierne, der blev modtaget i perioden. Han skulle trække udbetalinger fra.

Altså: **Periodens tal** skal lægges sammen med: **Gammel periodes tal**.

Det er den modpost, som tilhører en beholdningskonto, som det her handler om. Du skal have en akkumuleret total for din bank- eller kassebeholdning.

3-2-4: Opdeling af værdier for: Periode og År til dato tal

Luca lavede den her viste 3 delte kasse.

Den øverste er Periodens tal og de to under er gammel periodes tal plus periodens tal.

Den venstre	kasse er	beholdning
Den højre	kasse er	gæld

Først sorterede Luca værdierne, som virksomheden ejer op i:

- Værdier, du ikke lige kan omsætte
- Værdier, som du forventer at få betaling for snart
- Værdier, som du har som kontanter. (Dengang havde Luca ingen bank(!))

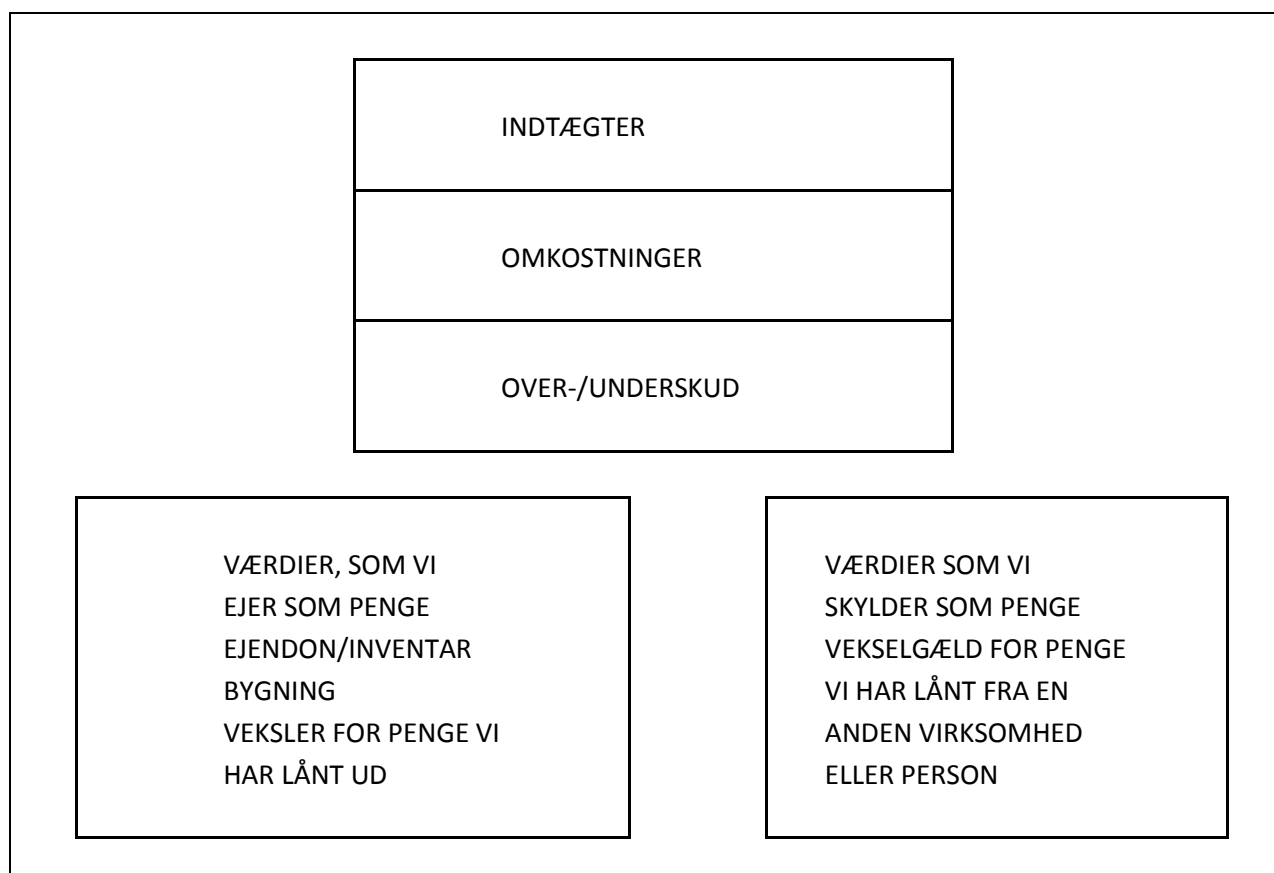
Derefter sorterede Luca værdierne, som virksomheden skylder op i:

- Værdier, som han måske skal betale senere
- Værdier, som han har lang betalingsfrist for
- Værdier, som han har kort betalingsfrist for

For at få de to tal: 1) værdier han ejer og 2) værdier, som han skylder talt op i summer, som bliver store, så tænkte han sig rigtigt godt om.

Vi har ladet os fortælle, at der gik flere år.

Microsoft Dynamics C5

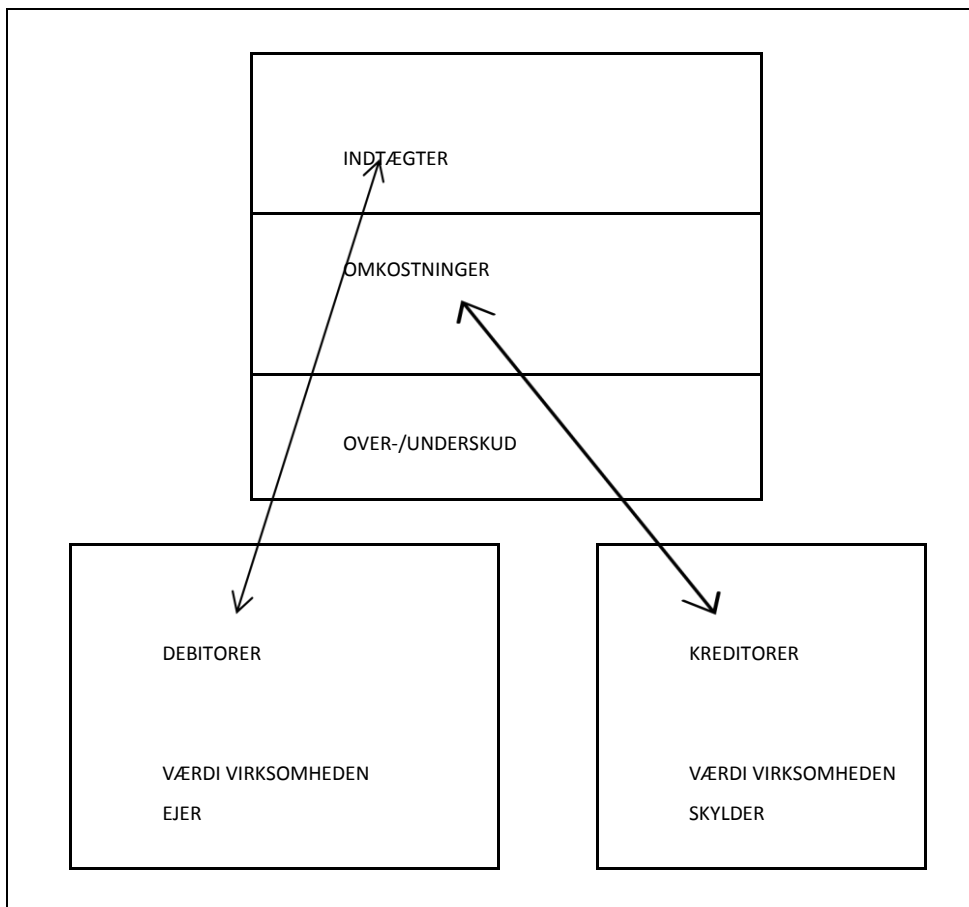
Så fandt han ud af denne regel:

Vi tager værdierne, som vi ejer og dertil
Vi tager værdierne, som vi ejer og derfra

lægge **periodens overskud**
fratrække **periodens underskud**

Når vi gør det, så kan vi få et tal, som vi kalder for: **VIRKSOMHEDENS KAPITAL**.
Når vi sætter denne sum i den kasse, som står til højre (gæld), så får vi de to kasser
til at give den samme sum. (smart ikke?)

Microsoft Dynamics C5

Luca regnede altså ud, at han kunne få kassernes værdier til at gå op, hvis han fulgte følgende metode:

Han kunne bogføre en indtægt i minus på: **Perioden** og sætte tallet i plus under de værdier, som han ejer (**Aktiver**).

Omvendt kunne han bogføre en udgift i plus på: **Perioden** og sætte tallet i minus under de værdier, som han skylder allerede (**Passiver**).

Han havde fundet de vise sten (rent bogholderimæssigt)!

4: Det dobbelte bogholderi

Nu tænkte Luca sig rigtig godt om. Han syntes stadigvæk, at regnskabet ikke var præcist nok. Det var især galt, når han lånte penge ud og bagefter fik dem betalt tilbage i rater. Det var jo på forskellige datoer og i forskellige perioder.

Ved at dele regnskaber op i perioder af 12 måneder, så kunne han yderligere sortere sine bilag for perioden op i dato orden og lægge dem ud i 12 punkter. Her er vist en oversigt over finansperioder i C5 regnskabsprogrammet.

PR/01-09	PR/01-09	Lukket
01/01-09	31/01-09	Åben
01/02-09	28/02-09	Åben
01/03-09	31/03-09	Åben
01/04-09	30/04-09	Åben
01/05-09	31/05-09	Åben
01/06-09	30/06-09	Åben
01/07-09	31/07-09	Åben
01/08-09	31/08-09	Åben
01/09-09	30/09-09	Åben
01/10-09	31/10-09	Åben
01/11-09	30/11-09	Åben
▶ 01/12-09	1/12-09	Åben
UL/12-09	UL/12-09	Spærret
PR/01-10	PR/01-10	Lukket

Nu opstod der et nyt problem!!

Luca lånte penge ud og for de penge modtog han en veksel. Det var betalingsmidlet dengang.

Luca ville jo gerne kunne se, hvor meget han lånte ud og efterfølgende se, hvornår lånet var tilbagebetalt til ham.

Desuden var der problem med, at han lånte penge ud i en kalenderperiode i regnskabsperioden (de 12 måneder) og fik indbetaling i rater i andre perioder efterfølgende.

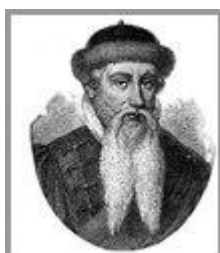
Det kunne sågar gå sådan, at de sidste betalinger faldt efter nytår, som så også var nyt regnskabsår.

Han tænkte sig rigtig godt om igen!

5: Munken Luca's historie

Som nævnt har vi talt med Luca Paciolo i 1494, om det med at kunne bogføre på en god og sikker måde.

Her er hvad Luca fortalte:

Munken: Luca

Munken Luca Paciolo startede sit liv, som munk i et dejligt område i nærheden af Venedig. Det var dengang helt normalt, at munke tiggede penge af befolkningen. Munken Luca fik rigtigt mange penge og havde efter nogen tid penge nok til at bygge sig et kloster.

Efterhånden havde Luca rigtigt mange penge. Så en dag kom der en præst forbi og ville bosætte sig i nærheden af munkeklostret.

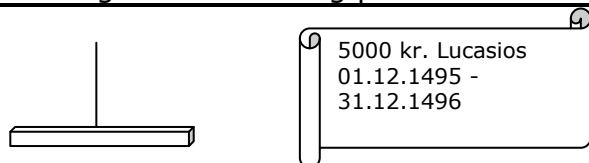
Præsten: Lucasios

Præsten Lucasios havde ingen penge. Han forhørte sig derfor, om han måtte låne et beløb af munken Luca. Han ville bygge en smuk kirke med et smukt klokkespil.

Det fik han lov til. Munken modtog en veksels på de penge, som han udlånte til præsten.

Microsoft Dynamics C5

Luca tog en træklods og på klodsen hamrede han et søm.

Han skrev beløbet på et stykke papir med dato for, hvornår han skulle modtage betaling. Derefter satte han papiret på det søm, som han lige have gjort klar.

Præsten ville sætte kirkebøsser op i sin kirke. Byggeriet gik godt og der kom penge i kirkebøsserne. Nu kunne præsten få penge nok til at betale Luca de rater, som der var aftalt.

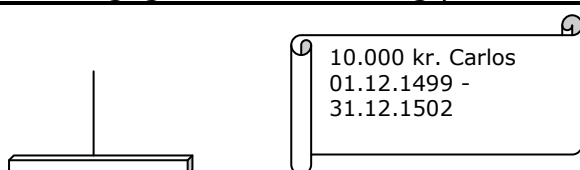
Efterhånden, som der kom penge tilbage, så skrev Luca på et nyt stykke papir, hvad han havde modtaget og datoen for, hvornår han havde fået indbetalt en rate. På den måde kunne han tælle sammen i hovedet, om han havde fået alle pengene ind fra præsten.

Borgmester Carlos

Byens borgmester Carlos fik så den idé, at han også kunne låne penge af munken til at bygge et hus, som kunne fungere som rådhus. Luca lånte ham penge til et hus og byen fik sig en borgmesterbolig, som den kunne være sig bekendt.

Luca tog igen en træklods og på den hamrede han et søm.

Luca skrev beløbet på et stykke papir med dato for, hvornår borgmesteren skulle betale det tilbage. Derefter satte han papiret på det søm, som han lige have gjort klar.

Efterhånden, som der kom penge tilbage, så skrev han på et nyt stykke papir, hvad han havde modtaget og datoen for, hvornår han havde fået indbetalt en rate.

Borgmesteren ansatte en skattefoged og fik mange penge indbetalt fra borgerne i SKAT, så han kunne tilbagebetale pengene til Luca. Det hed vist tiende dengang.

Microsoft Dynamics C5

Efterhånden, som der kom penge tilbage, så skrev Luca på et nyt stykke papir, hvad han havde modtaget og datoen for, hvornår han havde fået indbetalt en rate.

Skattemester Franz

Borgmesteren ansatte som nævnt en skattefoged, så han kunne få penge nok til at betale munken de rater, som der var aftalt.

Skatteopkræveren skulle opkræve moms på alle varer i byen, så borgmesteren kunne få nogle penge til at leve for. Dengang hed det måske tiende eller blot skat.

Da der nu var kommet afgift på alle varer, som byens borgere skulle betale, hver gang de handlede, så besluttede munken Luca sig for at tage moms af sine udlån. Det blev dog ikke kaldt moms, men derimod vekselgebyr.

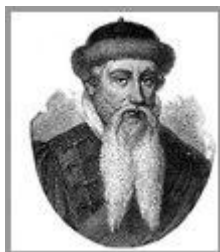
Veksler var et middel, som du kunne handle med i gamle dage op til en gang i det forrige århundrede. Det er sjældent i dag.

De blev derfor handlet med og til forskellige kurser. Nogle veksler var mere sikre end andre.

Der var derfor kursdifferencer, som skulle bogføres. Det kunne både være som indtægt eller som udgift.

Derudover tog munken Luca selvfølgelig renter for sine udlån. Der kunne derfor være både renteindtægter og renteudgifter.

5-1: Nu udviklede Luca videre på sin matrix for bogføring

Munken Luca

Luca var et matematisk geni, som grublede videre over, hvordan han kunne løse de mere komplicerede bogføringer, som opstår, når der kommer: tiende, vekselgebyr, skat, moms, og renter ind i handlerne.

Microsoft Dynamics C5

Flere af de posteringer, der skulle registreres havde jo ikke noget med den primære handel (drift) at gøre. Derfor hørte de til i særlige grupper i driftsregnskabet.

Nu måtte Luca udvikle sit dobbelte bogholderi system yderligere. Denne gang valgte han at udvide sit system fra at være et kontantregnskab til at være et egentligt dobbeltbogholderi.

Bogtrykker Beris

Luca købte nogle bøger af bogtrykker Beris. Bøgerne var indrettet på en meget forskellig måde.

Hovedbogen havde mange kolonner. Hovedbøgerne var meget store. De kunne have mere end 30 kolonner hen over to sider. Starten af hver side havde en sum fra forrige side og i bunden af siden havde den: Saldo overført til næste side.

Med summer på hver side kunne du nøjes med at tælle en side samme af gangen. Det gav dig mulighed for at tælle efter senere.

(Husk regnemaskine, som vi har i dag, havde de ikke).

Bibøgerne havde fortrinsvis: **Debet** og **Kredit** stående i teksterne i starten af hver side.

Han købte følgende bøger:

Hoved	bog	finans dobbelt bogholderi	HOVEDBOG
Kasse	bog	finans journal/daglige posteringer	BIBOG
Memorial	bog	finans bilag af anden type	BIBOG
Reskonto	bog	debitor journal	BIBOG
Tratte og Accept	bog	kreditorer veksler	BIBOG
Veksel	bog	debitorer veksler	BIBOG
Lager	bog	lager bevægelser	BIBOG

Nu havde Luca fundet et system, som blev yderligere udviklet efter hans død. Til orientering så foregik al bogføring dengang med pen og blæk. Penne var en fjer. Jo, det var tider dengang. Da kunne man virkelig bruge et helt liv på bogføring.

I dag bogfører vi salgsfakturaer og indbetalinger på debitormodulet i C5. Hvis vi har det behov, så benytter vi factoring firmaer til at få pengene hjem, så hurtigt som muligt(!). (Det er en dyr løsning, og det er allerværst, når du vil købe dig fri af den virksomhed).

Veksler er idag erstattet med kassekreditter og banklån!

Microsoft Dynamics C5

5-1-1: Hovedbog

Her er vist en Hovedbog, som den i meget lille målestok kunne se ud.

Hovedbog

HÆVET	TØJ	KLOSTER	MOMS	HUSLEJE	VAREKØB	SALG	RESKONTRØ	TEKST	KASSE	BANK
							30.000	FRA SIDE 170	1.000	80.000
				1.000				husleje		-1.000
50									-50	
			-240			-960				1.200
		100							-100	
					15.000					-15.000
300										-300
300	50	100	-240	1.000	15.000	-960	30.000	TIL SIDE 171	850	64.900

Reskontrø bogen var indrettet sådan, at der var flere sider for hver debitor. Det var for at kunne samle alle posteringer under sammenhængende sider. Sømmet på en træklods blev udskriftet med en reskontrø bog for præsten og borgmesteren.

Veksel bøgerne var delt op i to bibøger.

Der var veksler, som Luca modtog, når han lånte penge ud. Den bog viste omsættningen af veksler. Det var både de veksler som han ejede eller som Luca tidligere havde ejet.

Der var en Tratte og Accept bog. Den indeholdt de veksler, som Luca havde skrevet under på og som han selv betalte afdrag af til en anden virksomhed eller person.

Borgmesteren fik efterhånden mange penge i hus. Luca ville gerne udvide sit kloster, så derfor lånte Luca penge af borgmesteren.

Nu havde Luca både veksler, som der blev indbetalt beløb på.
Han havde også Tratter eller Accepter, som han skulle udbetale rater på som gæld.

Der blev oprettet en Tratte & Acceptbog, hvori Luca holdt regnskab med, hvor meget han skyldte borgmesteren. En tratte er en veksel, som du skylder penge på.

Som forklaring til den kursive tekst fra 1903, som i teksten nævner: en **tratte**:

Det er en anvisning som er udstedt i form af en veksel ifølge, hvilken udstederen TRASSENTEN anmoder en anden TRASSATEN om at udbetale et bestemt beløb til sig.

Microsoft Dynamics C5

Det var normalt at sælge let omsættelige veksler.

Ved køb og salg af veksler kunne du få kursgevinst eller kurstab. Derfor var det nødvendigt at oprette en **særlig konto i hovedbogen: Agio-konto**.

Der bogførte Luca kursdifferencer på vekslerne. Det kunne også være kursdifferencer mellem forskellige valuta'er.

Kassabog og memorial bog. Det er bøger, som skal indeholde de daglige bevægelser. I gamle dage (nogle gør det endnu) udfyldte vi en kassekladde med grønne ark og med kalkerpapir som gennemslag til gule ark. Det var muligt at rive de grønne ark ud af hæftet, når de var udfyldt.

Den type kladder bruger vi ikke mere, når vi bogfører i C5. Regnskabsloven har givet lov til at springe det tidskrævende arbejde over, da de samme data kan udskrives fra bogføringsprogrammerne i dag. Det er ikke længere et lovkrav at udskrive kladder.

Lagerbog blev brugt til at holde styr på varelager.

Når alle posteringer var foretaget, så skulle bogholderen til at samle de data fra bibøjerne over i hovedbogen.

Derefter skulle debet og kredit stemme. Når bogholderen var færdig skulle journalen: **Memorial bogen** stemme med hovedbogen. Det blev principielt gjort en gang om måneden. I mange virksomheder i Danmark var den type bøger stadigvæk i brug i 1963. Der var det nyeste at sende bilag til et bureau, som så bogførte og sendte kontoudtog en gang om måneden.

Det spændende var så om du havde fået rettet en fejl på beholdningskontiene korrekt. Havde du vendt fortegn forkert, så havde du en dobbelt fejl. Gjorde du så samme fejl, den næste måned, så havde du måske 6 fejl i stedet for. JO, det var tider dengang(!)

6: Opstilling af regnskab i en kontoplan

Der er gået mange år nu siden 1494, hvor Luca Paciolo fremkom med den geniale matrix for bogføring. Han arbejdede som nævnt videre og fandt ud af, at han kunne udvide det oprindelige system. Samtidig ville princippet blive ved med at være det samme.

Nu gennemgår vi en opstilling af en kontoplan i hovedgrupper. Derefter forklarer vi bogføringen af køb og salg med den moderne kontoplan.

Microsoft Dynamics C5

6-1-1: Periodens kasse: Hovedbog - Driftsresultat

Kært barn har mange navne.

Perioden bliver betegnet som:

- Indeværende regnskabsår
- Driftsresultatet
- Resultatopgørelse
- Netto resultat

Når en virksomhed er privat ejet, så er regnskabsåret altid det samme som kalenderåret.

Er virksomheden et selskab f.eks: **ApS** eller **A/S**, så er der varierende perioder. Det er normalt altid 12 måneder.

Der kan være forskellig afslutningsdato. Ultimo et kvartal er almindelig årsafslutningsperiode i mange selskaber:

- Marts
- Juni
- September
- December

Det kan være en hvilken som helst måned, der er afslutningsmåned. Der er ved skift af virksomhedstype eller én gang i virksomhedens liv mulighed for at forlænge perioden i op til 18 måneder. Derefter er det igen 12 måneder.

Alle bilag med dato indenfor en "regnskabsperiode" tilhører den periode. Det er altid bilag til periodens regnskab.

Hovedgrupper i en kontoplan i C5 er konto for:

- Indtægter
- Omkostninger
- Afskrivninger
- Renter

C5 har døbt kontotype til: **Drift**. Det er altså en kode i C5 finanskontoplan, som er kaldt for: **Drift** = **Driftsresultat**.

Finans, Kartotek, Kontoplan

Konto	Kontonavn	Kontotype
▶ 1000	RESULTATOPGØRELSE	Overskrift
1001	OMSÆTNING	Overskrift
1110	Varesalg - Stole	Drift
1120	Varesalg - Borde	Drift
1130	Varesalg - Sofaer	Drift
1140	Varesalg - Lænker	Drift

På øverste linie står en anden betegnelse for periodens tal: **RESULTATOPGØRELSE**.

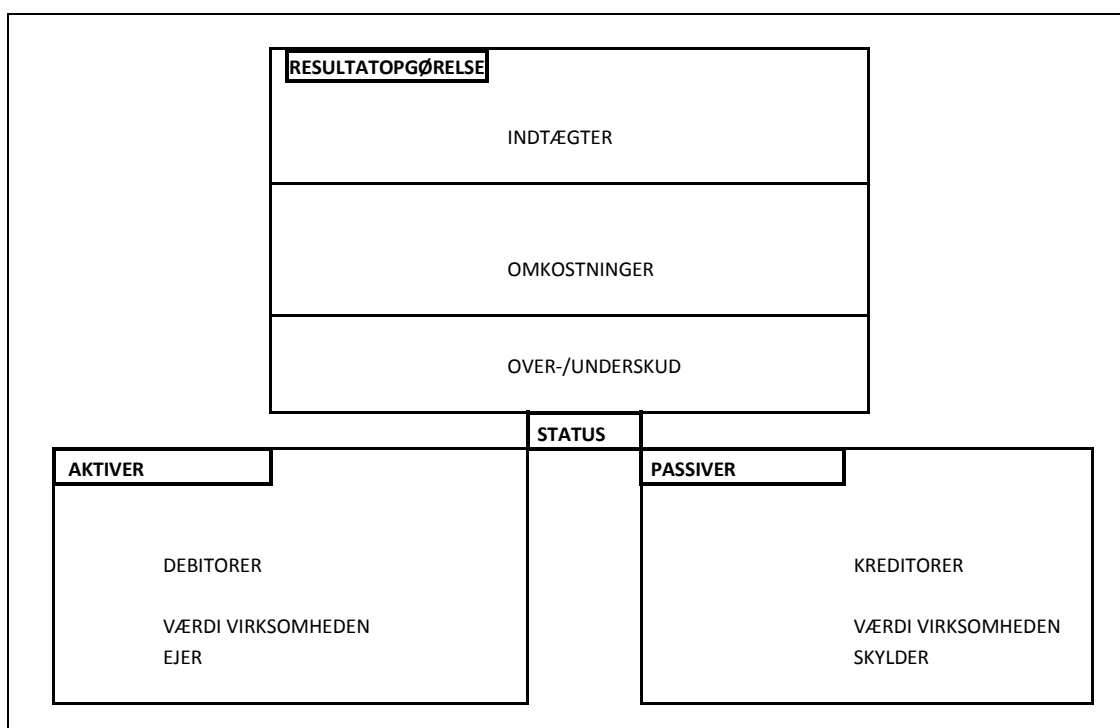
Microsoft Dynamics C5

Her er vist et udklip af kontoplanen i C5. Senere beskriver vi strukturen på en standard kontoplan. Samtidig nævner vi en forskel på: **Egenkapital** på en privat ejet virksomhed og på et selskab.

Du kan vælge forskellige kontoplan opsætninger, når du åbner et nyt regnskab i C5.

Vi har under finans opsætning på hjemmesiden: www.c5bog-ankerstjerne.dk udskrevet alle kontoplaner til Excel regneark og derefter sat kontoplanen ind i et hæfte, som du kan hente på hjemmesiden. Der kan du få inspiration til at korrigere den kontoplan, som du ønsker eller allerede har.

6-1-2: Gammelt års kasser er: Status

De to kasser til venstre og højre er beregnet til at samle det op, som vi ejer (venstre) og det vi skylder (højre). De to kasser er tilsammen: **Status**.

Aktiver	er kassen til venstre	det er det som virksomheden ejer
Passiver	er kassen til højre	det er det som virksomheden skylder

Microsoft Dynamics C5

I **Aktiver** har vi følgende hovedgrupper:

Anlægsaktiver:

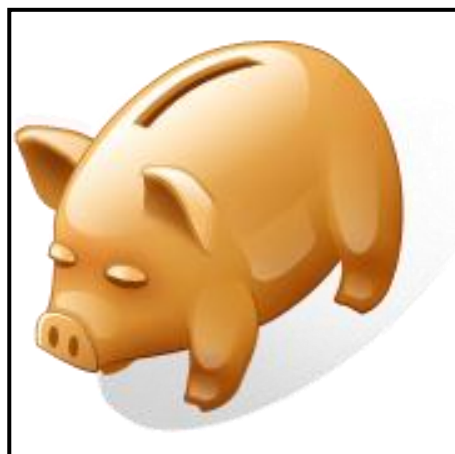
- Immaterielle anlægsaktiver
- Materielle anlægsaktiver

Omsætningsaktiver:

- Lagerbeholdning
- Debitorer
- Igangværende arbejder

Likvider:

- Kasse
- Bank
- Girobank

Hvis din bankkonto altid er en saldo i minus, så kalder vi det for en kassekredit. Den er normalt placeret under kortfristet gæld i: **Passiver**.

Igangværende arbejder er ofte placeret under: **Passiver**. Det er ligegyldigt om den gruppe af finanskonti er placeret et det ene eller andet sted.

Immaterielle anlægsaktiver kan være goodwill eller anden form for finansiel (penge) aktiv.

Det er til forskel for: **Materielle anlægsaktiver** som er: Inventar, EDB, Biler mv.

Finans, Kartotek, Kontoplan

Konto	Kontonavn	Kontotype	Sum fra	Moms	Saldo i DKK
21000	LANGFRISTET GÆLD	Overskrift			
21010	Prioritetsgæld	Status			15.299,28
21020	Etableringslån	Status			-85.834,65
21999	LANGFRISTET GÆLD I ALT	Sumkonto	21000		-70.535,37

Alle konti i **Aktiver** og **Passiver** har en kontotype: **Status** i C5.

Det betyder, at du kan køre en kørsel: **Dan Primoposteringer** og derefter overfører C5 saldo fra gamle perioder til den nuværende regnskabsperiode.

Det er den måde, at vi får lagt tidligere års tal sammen med det nye (indeværende regnskabsårs) tal.

Microsoft Dynamics C5

I **Passiver** har vi følgende hovedgrupper:

Egenkapital:

Kapitalkonto

Tidligere års resultat

Periodens resultat

Langfristet gæld:

Pantebrevs lån

Langfristet gæld i øvrigt

Hensættelser:

Skyldige hensatte feriepenge

Andre hensættelser

Kortfristet gæld:

Kreditorer

Kassekredit

Skyldig løn omkostninger

Netto moms regnskab

Alle konti i **Aktiver** og **Passiver** har en kontotype: **Status** i C5.

Det betyder, at du kan køre en kørsel: **Dan Primoposteringer** og derefter overfører C5 saldo fra gamle perioder til den nuværende regnskabsperiode.

Under: **Passiver (Egenkapital)** bliver konto: **Periodens resultat** opdateret med værdien af: **Over-/Underskud**.

Derved bliver Aktiver og Passiver lige store i summer. Periodens resultat skal du sætte op som et tællværk i C5.

Du skal have fat et hæfte under: www.c5bog-ankerstjerne.dk for at hente den viden, hvordan du sætter tællværker op i C5 2008.

6-1-3: Egenkapital for selskab kontra privat ejet virksomhed

Der er en vigtig detalje, som er den store forskel på kontoplan for de to selskabsformer.

Privat ejet firma:

Du må have en **privat konto** under egenkapitalen. Du må have en og samme konto i banken for udgifter til firmaet og til privat. Det er dog en god idé af hensyn til revision og dig selv, når du skal afstemme banken, at der er to konti. En for privat og en for firmaet.

Du får ikke udbetalt løn. Du beskattes af: **Driftsresultatet** også kaldet: **Nettoresultatet**. Det kalder vi også: **Underskud** eller: **Overskud** afhængig af, om det er et minus beløb (overskud) eller et plus beløb (underskud). Du betaler forlods AM-Bidrag og en a'conto skat. Du skal ikke udbetale løn til dig selv. (Det var den igen med det kære barn med mange navne.)

Microsoft Dynamics C5

Der er ingen kapital. Størrelsen af virksomhedens kapital er summen af egenkapitalens konti $\boxed{+/-}$ periodens resultat.

Firma som selskabsform:

Du får altid udbetalt løn og skal betale A-skat og AMBI. Du må aldrig have et positivt beløb på mellemregningskonto mellem dig og firmaet. Det opfatter SKAT som et lån og det er ikke tilladt.

Du kan altså godt modtage a'conto beløb i løn i løbet af måneden, men du skal altid have udbetalt løn svarende til det beløb, der er trukket a'conto. Har du trukket kr. 25.000 og har A-skat + AMBI på 50 %, så skal du brutto have udbetalt løn på kr. 50.000. Du må aldrig have en privatkonto på egenkapitalen. Virksomheden har en kapital: kr. 125.000 for ApS og kr. 500.000 for A/S.

Størrelsen af virksomhedens kapital er summen af egenkapitalens konti (inklusive kapitalkonto) $\boxed{+/-}$ periodens resultat.

Det er altså ikke ligegyldigt, hvordan du vælger din kontoplan i finans og hvordan du har oprettet din egenkapital.

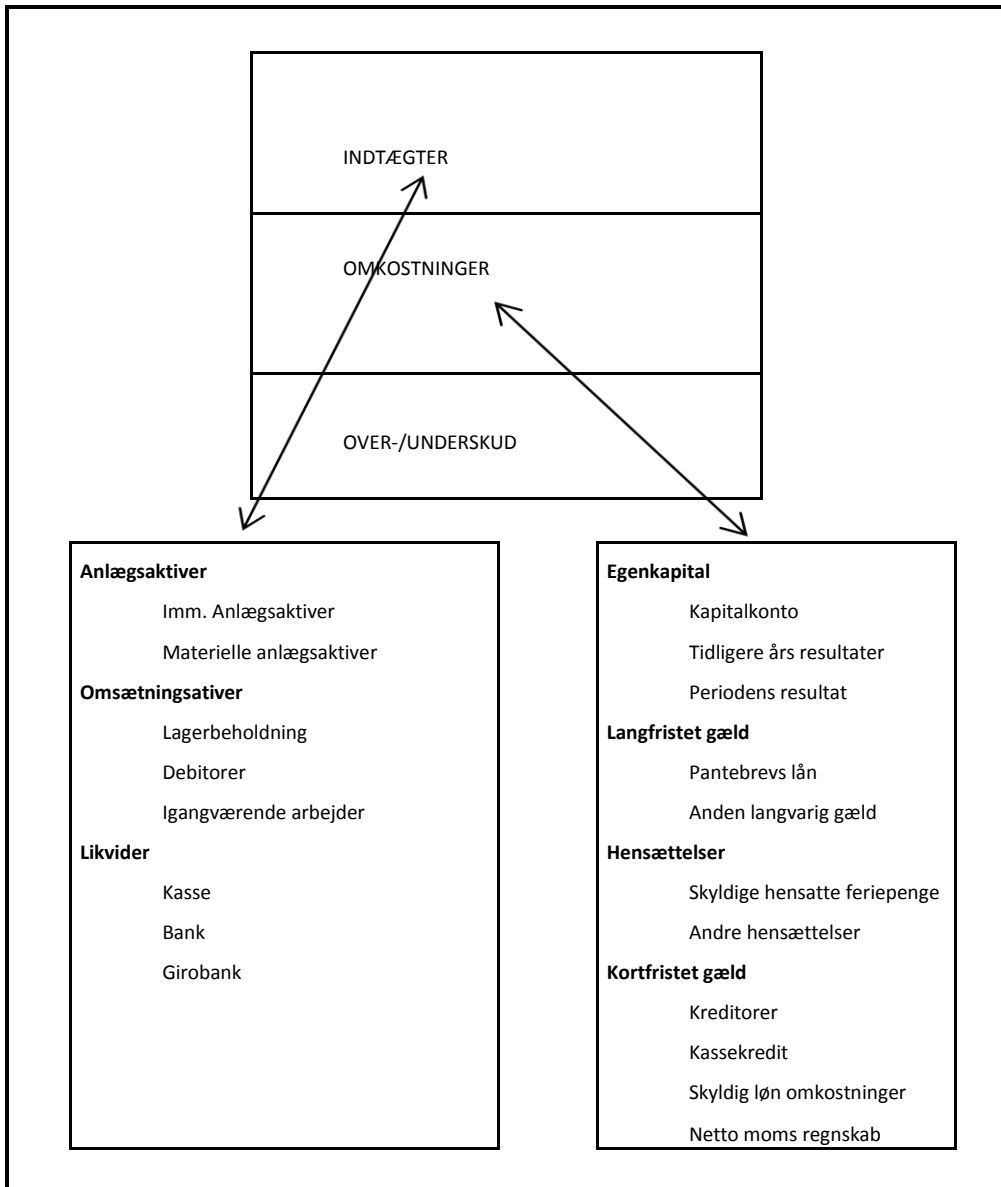

Microsoft Dynamics C5

6-1-4: Status med Aktiver og Passiver

Her har vi indsat de hovedgrupper og undergrupper på skemaet, som der skal være for:

Aktiver (venstre)
Passiver (højre)

Microsoft Dynamics C5

Her er et eksempel på en: **Statusbalance**, hvoraf: **Aktiver** fremgår. Det er hovedgrupper med en lille tekst for indholdet i de grupper mellem overskrifter og sumkonti.

10000	STATUSBALANCE	Sideskift
10001	AKTIVER	Overskrift
11000	MAT. ANLÆGSAKTIVER	Overskrift
	inventar, EDB mv.	
11999	MAT. ANLÆGSAKTIVER I ALT	Sumkonto
12999	OMSÆTNINGSAKTIVER	Overskrift
13000	VAREBEHOLDNINGER	Overskrift
	beholdning af lager i værdi	
13999	VAREBEHOLDNING I ALT	Sumkonto
14000	DEBITORER	Overskrift
14049	DEBITORER IALT	Sumkonto
14050	IGANGVÆRENDE ARBEJDE	Overskrift
	Projekter omkostninger og indtægter	
	IGANGVÆRENDE ARBEJDE I	
14200	ALT	Sumkonto
14999	TILGODEHAVENDER I ALT	Sumkonto
15000	LIKVIDER	Overskrift
	kasse, bank og evt. girobank	
15990	LIKVIDER I ALT	Sumkonto
15998	OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	Sumkonto
	15999 AKTIVER I ALT	Sumkonto

I denne kontoplan i C5 demoregnskab mangler de Immaterielle anlægsaktiver. Der er ikke behov for den kontogruppe i finans.

Begge forslag er korrekte. Der er blot visse variationer. Det vi har skrevet i skemaet er den mest gængse form.

Microsoft Dynamics C5

Her er et eksempel på en: **Statusbalance**, hvoraf: **Passiver** fremgår. Det er hovedgrupper med en lille tekst for indholdet i de grupper.

20000	PASSIVER	Sideskift
20001	EGENKAPITAL	Overskrift
	den værdi, som din virksomhed har år for år	
20999	EGENKAPITAL I ALT	Tællværk
21000	LANGFRISTET GÆLD	Overskrift
	de penge, du skylder væk for langfristede lån	
21999	LANGFRISTET GÆLD I ALT	Sumkonto
22000	KORTFRISTET GÆLD	Overskrift
22099	MOMS	Overskrift
	momsregnskab for indgående og udgående moms	
22200	SKYLDIG MOMS I ALT	Sumkonto
22210	SKYLDIGE LØN OMKOSTN	Overskrift
	SKYLDIGE LØNOMKOSTN. I	
22450	ALT	Sumkonto
22500	KREDITORER	Overskrift
	de penge, som du skylder til dem du køber varer hos	
22600	KREDITORER I ALT	Sumkonto
22995	KORTFRISTET GÆLD I ALT	Sumkonto
22996	GÆLD I ALT	Sumkonto
22997	PASSIVER IALT	Tællværk
22999	I ALT LIG NUL	Sumkonto
23000	Fejlkonto	Status

I denne kontoplan i C5 demoregnskab mangler kontogruppen: **Hensættelser**. Der er ikke behov for den kontogruppe i finans.

Kortfristet gæld står i en lidt anden rækkefølge, idet momsregnskabet står før: **Skyldige lønomkostninger**. Kreditorer står nederst.

Der er en del kontoplaner i brug i virksomhederne, hvor Kreditorer står først og momsregnskabet står nederst.

Microsoft Dynamics C5

23000 Fejlkonto	Status
-----------------	--------

Kontonummer: **23000 Fejlkonto** står under kontonummer: **I ALT LIG NUL**.

Er der saldo på fejlkonto, så står den altså under: **I ALT LIG NUL** i det viste billede.

Bogføring på fejlkonto i C5 sker, når du ikke har korrekt kontering på grupperne. Læs i et særligt hæfte om C5 på: www.c5bog-ankerstjerne.dk, hvorfor der opstår bogføring på den konto.

6-1-5: Resultatopgørelsen – periodens bilag

TEKSTER	DEBET	KREDIT
INDTÆGTER		OMSÆTNING
VAREFORBRUG	PRODUKTION VAREFORBRUG	
DÆKNINGSBIDRAG		RESULTAT FØR OMK.
OMKOSTNINGER	SALGSOMKOSTNINGER LOKALEOMKOSTNINGER ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER LØNOMKOSTNINGER PERSONALE OMKOSTNINGER AUTOMOBIL OMKOSTNINGER	
RESULTAT FØR RENTER		
NETTO FINANSIERING		RENTE INDTÆGT RENTEUDGIFT
		NETTORENTER
OVER-/UNDERSKUD		

Her er vist en opstilling af grupper i: **driftsregnskabet/resultatopgørelsen**.

Microsoft Dynamics C5

Konto	Kontonavn	Kontotype
1000	RESULTATOPGØRELSE	Overskrift
1001	OMSÆTNING	Overskrift
	faktura indtægter ved salg	
1999	OMSÆTNING I ALT	Sumkonto
2000	VAREFORBRUG	Overskrift
	omkostning for til salg	
2495	VAREFORBRUG I ALT	Sumkonto
2499	DÆKNINGSBIDRAG I	Sumkonto
2500	PRODUKTIONSOMKOSTNINGER*	Overskrift
	omkostning til varer i produktion	
2999	PRODUKTIONSOMK I ALT	Sumkonto

Her er vist den øverste del af resultatopgørelsen. Der kunne godt være et: **DÆKNINGSBIDRAG II** efter produktionsomkostninger i alt. Det er der ikke i demoregnskabet.

De omkostninger, som indgår i: **Dækningsbidrag** er de direkte omkostninger, som medgår til den for perioden opnåede omsætning(!)

Det betyder, at du betaler løn og husleje selvom omsætningen svigter. Derimod skal det, som varen har kostet eller det som produktion af varen har kostet være indeholdt i: **Dækningsbidraget**.

Der er omkostninger, som der er lang opsigelsesfrist på f.eks. huslejen.

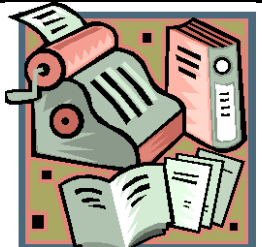
Hvis du ikke sælger en vare, så har den heller ikke kostet noget. Varen bliver indkøbt til lager.

Lagerkonto er en konto i Aktiver. Der bliver varens antal og værdi stående, indtil du har solgt den.

Microsoft Dynamics C5

Den næste gruppe er de kapacitetsomkostninger, som du er nødt til at afholde udgiff for, når du skal drive din forretning. Uden salgsarbejde og lønninger kan du ikke drive din virksomhed. Det samme gælder for firmabiler.

De her viste konto grupper er kapacitetsomkostninger.

	3000	SALGSOMKOSTNINGER	Overskrift
		omkostning for salgsarbejde	
	3099	SALGSOMKOSTNINGER I ALT	Sumkonto
	4000	LOKALEOMKOSTNINGER	Overskrift
		husleje	
		LOKALEOMKOSTNINGER I	
	4099	ALT	Sumkonto
	5000	ADMINISTRATIONSOMK	Overskrift
		omkostning til kontor mv.	
		ADMINISTRATIONSOMK I	
	5299	ALT	Sumkonto
	5500	LØNNINGER	Overskrift
		løn omkostninger	
	5800	LØNNINGER I ALT	Sumkonto
	6000	PERSONALEOMKOSTNINGER	Overskrift
		omkostning kantine mv.	
	6099	PERSONALEOMK I ALT	Sumkonto
	7000	AUTODRIFT	Overskrift
		omkostning til firmabil	
	7099	AUTODRIFT I ALT	Sumkonto

Alle de her nævnte grupper har kontotype: **Drift**.

Konsekvensen af, at der står drift på kontoen i C5 er, at saldo i stedet for at blive overført til nyt år bliver overført til egenkapitalen.

Vi siger at driftskontiene bliver nulstillet.

Karakteristisk for alle de kontonumre, der er oprettet i dette interval er, at du ikke kan sige aftalerne op fra dag til dag. Det er derfor omkostninger, som det koster mange penge at komme af med.

Det er omkostninger, som forringer: **Nettoresultatet** yderligere, hvis de skal siges op for at spare omkostninger i en krisetid.

Microsoft Dynamics C5

Det er du nødt til at tænke på, inden du foretager disposition om at anskaffe den kapacitets omkostning.

Her viser vi bunden af driftsresultatet. Konti, som er benævnt: **Afskrivninger** over: **Resultat af primær drift** er kontonumre for nedskrivninger af anlægsaktiver i: **Status, Aktiver**.

	7500	AFSKRIVNINGER	Overskrift
		afskrivninger	
	7590	AFSKRIVNINGER I ALT	Sumkonto
		FASTE OMKOSTNINGER I	
	7595	ALT	Sumkonto
		SAMLEDE TOTALE OMK I	
	7596	ALT	Sumkonto
		RESULTAT AF PRIMÆR	
	7599	DRIFT	Sumkonto
	8000	KAPITALINDTÆGTER	Overskrift
		renteindtægter	
	8099	RENTEINDTÆGTER I ALT	Sumkonto
	8500	KAPITALUDGIFTER	Overskrift
		renteudgifter	

		FINANSIELLE INDT. &	
8598	UDG.		Sumkonto
9999	ÅRETS RESULTAT		Sumkonto

Afskrivninger er en form for opsparing for at kunne få råd til at købe nye maskiner, når de gamle er slidt ned.

Der er to typer afskrivninger i et regnskab:

Regnskabsmæssige	afskrivninger	lineære afskrivninger /fast beløb
Skattemæssige	afskrivninger	procentvise afskrivninger

Skattemæssige afskrivninger:

Der er ganske bestemte regler for, hvordan en virksomhed skal foretage de skattemæssige afskrivninger.

De lineære afskrivninger er til intern brug:

Det betyder, at afskrivninger er til brug for, at chefen kan se et nettoresultat, som er så korrekt som muligt.

Microsoft Dynamics C5

Meget ofte bliver de skattemæssige afskrivninger beregnet til det officielle regnskab af revisor og virksomheden bogfører derefter afskrivningerne som efterpostering.

De lineære afskrivninger er kun brugt i meget store virksomheder.

Kapital indtægt og udgift er et andet navn for: **Rente indtægter** og **Rente udgifter**.

Grunden til, at: **Nettorenter** (Finansielle indtægter og udgifter) står i bunden af resultatopgørelsen er, at det er data, som er taget ud af nøgletal. Nøgletal bruger virksomheder i samme branche til at måle egen formåen i forhold til konkurrenterne.

Finansiering skal ikke indgå i nøgletallene, da finansieringsformerne ikke handler om at drive en effektiv virksomhed. Derfor indgår finansierings omkostninger ikke i nøgletallene.

6-1-6: Nøgletal i C5 regnskaber

Når vi henviser til regnskabsprogrammet C5, så er det for at give dig en forståelse af principperne, som et regnskabsprogram er bygget op omkring. De fleste regnskabsprogrammer benyttet tilsvarende strukturer.

Vi håber ikke, at billederne i hæftet her er til gene for din forståelse af bogholderiprincipperne.

Finans, Tilpasning, Nøgletalskonti

Nøgletal	Konto	Kontonavn
► Omsætning	1999	OMSÆTNING I ALT
Vareforbrug	2495	VAREFORBRUG I ALT
FasteOmkostninger	7595	FASTE OMKOSTNINGER I ALT
TotaleOmkostninger	7596	SAMLEDE TOTALE OMK I ALT
ResultatFørRenter	7599	RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT
ResultatFørSkat	9999	ÅRETS RESULTAT
ResultatEfterSkat	9999	ÅRETS RESULTAT
LikvideAktiver	15990	LIKVIDER I ALT
OmsætningsAktiver	15998	OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT
Debitorer	14999	TILGODEHAVENDER I ALT
Varelager	13999	VAREBEHOLDNING I ALT
AktiverIalt	15999	AKTIVER I ALT
KortfristetGæld	22600	KREDITORER I ALT
Kreditorer	22600	KREDITORER I ALT
Egenkapital	20999	EGENKAPITAL I ALT

De nøgletal, som vi omtalte på sidste side, er der en opsætning for i C5.

Her er vist opsætningen med kontonumre fra demoregnskabet. **Kontonavn** er navn fra de Sumkonti, som kolonnen: **Konto** har registreret.

Microsoft Dynamics C5

Finans, Rapporter, Periodisk, Nøgletalsrapport

Nøgletalsrapport

Firma Native Database A/S

Dato 08/03-09 15:01 Side 1

Nøgletalsrapport

		PR.01.07	-	31.12.07	01.01.07	-	31.12.07
Konto	Kontonavn	Debet		Kredit	Debet		Kredit
1999	OMSÆTNING I ALT	9.659.150,93			9.659.150,93		
2495	VAREFORBRUG I ALT	1.997.610,09			1.997.610,09		
7595	FASTE OMKOSTNINGER I ALT	5.548.125,59			5.548.125,59		
7596	SAMLEDE TOTALE OMK I ALT	7.598.886,52			7.598.886,52		
7599	RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	17.258.037,45			17.258.037,45		
9999	ÅRETS RESULTAT	4.514.062,26			4.514.062,26		
13999	VAREBEHOLDNING I ALT	150.112,89			260.201,78		
14999	TILGODEHAVENDER I ALT	156.381,41					417.498,84
15990	LIKVIDER I ALT			410.485,53			1.356.725,12
15998	OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT			103.991,23			1.514.022,18
15999	AKTIVER I ALT	684.028,77					1.514.022,18
20999	EGENKAPITAL I ALT	6.139.447,21			4.514.062,26		
22600	KREDITORER I ALT			431.184,78	308.733,04		

Nøgletal	Værdi primo	Værdi perioden	Enhed
Dækningsgrad	120,68	120,68	%
Overskudsgrad	178,67	178,67	%
Afsætningsgrad	-2.523,00	1.139,88	%
Kapacitetsgrad	-210,10	-210,10	%
Likviditetsgrad	-95,20	439,45	%
Soliditetsgrad	-897,54	298,15	%
Nulpunktsomsætning	4.597.347,61	4.597.347,61	DKK
Omkostningsprocent	-78,67	-78,67	%
Sikkerhedsmargin	147,60	147,60	%
Egenkapitalens forrentning	73,53	100,00	%
Lagerets omsætningshastighed		7,68	gange
Lagertid		46,89	dage
Debitorers omsætningshastighed		23,14	gange
Kredittid		15,56	dage
Kreditorers omsætningshastighed		-6,47	gange
Skyldtid		-55,64	dage

Når vi skriver nøgletalsrapporten ud i demoregnskabet så får vi denne rapport for år 2007. Det skal til rapportens undskyldning siges, at der er hældt en masse posteringer ind i demoregnskabet, som ikke har den naturlige sammenhæng. Det bærer nøgletalsrapporten meget kraftigt præg af.

7: Bogføring med dobbelt bogholderi

Vi gennemgår nu bogføringstyper og viser samtidig det dobbelte bogholderi.

7-1-1: Bogføring af en kreditor faktura

TEKST	DEBET	KREDIT
Køb af Bærbar PC	EDB udstyr	Kreditor

Microsoft Dynamics C5

Vi køber en bærbar PC, som er under grænsen for anlægsaktiver. I første omgang er vi nødt til at oprette en ny kassekladde for: **Kreditorer**. Læg mærke til, at vi kan sætte **K** for **Kreditormodul** i kolonnen: **K**.

Finans, Tilpasning, Kladdenavn

Navn	Betegnelse	Adgang	Bruger	K	Minimum	Maximum	Bilag
Bilag	Diverse bilag	Åben		F	1	10000	1
Dagligt	Bogføring af omkostningsbi	Åben		F	1	9999	8
Giro	betalinger via girobetalinger	Åben		F	7001	8000	7001
Indbetal	Bogføring af indbetalinger	Åben		F	20001	30000	20001
Kreditorer	Kreditorer	Åben		K	100000	999999	100000
Kvartal	Bogføring af kvartalsbilag	Åben		F	1001	1999	1001

Finans, Dagligt, Kassekladde: Kreditorer

Dato	Bilag	K Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst	Posttype	Faktura	Godkender	Forfald	Afdeling
08/03-09	100000K	45999999	5100		8.900,00	Køb	Faktura	Faktura	E_258522	INL	08/03-09	Indk

			DEBET	KREDIT	
				SALG	
		5100	EDB	7.120,00	
		OVER-/UNDERSKUD			

Anlægsaktiver	DEBET	KREDIT	Egenkapital	DEBET	KREDIT
Mat.anlægsakt.			Kapitalkonto		
Omsætningsaktiver			Tidl.år resul.		
Lagerbeholdning			Periodens res.		
Debitorer			Langfristet gæld		
			Pantebrevs lån		
			Anden langv. Gæld		
Likvider			Hensættelser		
Kasse			Hensættelser		
Bank					
Girobank			Kortfristet gæld		
			Kreditorer		8.900,00
			Kassekredit		
			Skyldig løn		
			Indg. Mon	1.780,00	

Microsoft Dynamics C5

Vi bogfører en kreditorfaktura til kredit for kreditorsamlekonto og i debet for en omkostning: **EDB udstyr**.

Du bogfører her til **driftsregnskab for udgiften** og i: **Passiver** for kreditor og moms.

7-1-2: Bogføring af betaling af kreditorfaktura

Vi springer det med forfaldsdato over i dette tilfælde og bogfører nu udbetaling til denne kreditor.

Finans, Dagligt, Kassekladde: Dagligt

Når du vil udligne en kreditorfaktura, er det en fordel, at du vælger at foretage udligning via udligningsmodulet. Tast **F5** to gange og **F3**.

Finans, Dagligt, Kassekladde: Dagligt

Når du bogfører denne post, er kreditor udlignet og du har udbetalt fra bankkonto.

Microsoft Dynamics C5

TEKST	DEBET	KREDIT
Kreditor betaling	Kreditor	Bank

Anlægsaktiver	DEBET	KREDIT	Egenkapital	DEBET	KREDIT
			Kapitalkonto		
Mat.anlægsakt.			Tidl.år resul.		
Omsætningsaktiver			Periodens res.		
Lagerbeholdning			Langfristet gæld		
Debitorer			Pantebrevs lån		
			Anden langv. Gæld		
Likvider			Hensættelser		
Kasse			Hensættelser		
Bank		8.900,00	Kortfristet gæld		
Girobank			Kreditorer		8.900,00
			Kassekredit		
			Skyldig løn		
			Indg. Moms		

Nu har du med dobbelt bogføring købt en ydelse og betalt din kreditor

Du bogfører her mellem to konti i: **Status**.

Havde det været en kassekredit var bogføring mellem to konti i Passiver.

Nu er det en: **bankkonto** og der bliver derfor bogført mellem en **Aktiv** og en **Passiv** konto.

7-1-3: Faktura af konsulenttimer

Vi bogfører nu en faktura med konsulent timer. Der er ingen lagerposter i denne bogføring.

Microsoft Dynamics C5

Debitor, Dagligt, Faktura, knappen Linjer, Finanskonto: 1120

Vi danner her en faktura til en kunde.

TEKST	DEBET	KREDIT
Faktura	Debitorer	Omsætning/salg

	DEBET	KREDIT
SALG		50.000,00
5100 EDB		
OVER-/UNDERSKUD		

Anlægsaktiver	DEBET	KREDIT
Mat.anlægsakt.		
Omsætningsaktiver		
Lagerbeholdning		
Debitorer	62.500,00	
Likvider		
Kasse		
Bank		
Girobank		

Egenkapital	DEBET	KREDIT
Kapitalkonto		
Tidl.år resul.		
Periodens res.		
Langfristet gæld		
Pantebrevs lån		
Anden langv. Gæld		
Hensættelser		
Hensættelser		
Kortfristet gæld		
Kreditorer		
Kassekredit		
Skyldig løn		
Indg. Moms		12.500,00

Der er moms på denne faktura. Denne moms bogfører C5 til kredit på salgsmoms.

Microsoft Dynamics C5

Der bliver i dette tilfælde bogført til **driftsresultat for den indtægt**, som er blevet faktureret. Debet posteringen er gået til **Aktiver, Debitorer samlekonto**. Moms er bogført til **Passiver, Salgsmoms**. Moms er samlet for køb og salg i: **Passiver** fordi det fortrinsvis er din virksomhed, som skal betale moms til SKAT.

7-1-4: Debitor indbetaling bliver bogført.

Her viser vi en udligning af en indbetaling fra en debitor. Den samme faktura, som vi netop har bogført.

TEKST	DEBET	KREDIT
Betaling fra debitor	Bank	Debitorer

Finans, Dagligt, Kassekladde: Dagligt

Kassekladde (Navn: Dagligt)

Dato	Bilag	K Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst	Posttype	Faktura	Godkender	Forfald	Afdeling
08/03-09		9D 45823423	15020							PEB	07/04-09	Salg

Udligning (Debitor: Kombi Borde ApS)

Dato	Faktura	Bilag	Rest fakt	Rest bet. val	Udlign fakt	Udlign bet. val	Rest DKK	Udlign DKK	Beløb i valuta	Val
08/03-09	70335	70335	62.500,00	62.500,00			62.500,00		62.500,00DKK	

Vi går til **Finans, Dagligt, Kladde: Dagligt** og vælger den debitor, som vi har faktureret. Vi vælger som modpost den bank, som pengene er indbetalt til. Vi taster: **F5** to gang og **F3** og nu er den indbetalte faktura overført til kassekladden.

Finans, Dagligt, Kassekladde: Dagligt

Kassekladde (Navn: Dagligt)

Dato	Bilag	K Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst	Posttype
08/03-09		9D 45823423	15020		61.500,00		Betaling	Betaling

Der sker her en udligning mellem to Aktivkonti. Debitor samlekonto og bank.

Microsoft Dynamics C5

Anlægsaktiver		DEBET	KREDIT	Egenkapital		DEBET	KREDIT
	Mat.anlægsakt.				Kapitalkonto		
					Tidl.år resul.		
	Omsætningsaktiver				Periodens res.		
	Lagerbeholdning				Langfristet gæld		
	Debitorer		62.500,00		Pantebrevs lån		
					Anden langv. Gæld		
	Likvider				Hensættelser		
	Kasse				Hensættelser		
	Bank	62.500,00			Kortfristet gæld		
	Girobank				Kreditorer		
					Kassekredit		
					Skyldig løn		
					Indg. Moms		

7-1-5: Bogføring af husleje

Når du bogfører husleje, så er det som regel en post, der bliver trukket via PBS automatisk fra virksomhedens bankkonto.

TEKST	DEBET	KREDIT
Husleje	Husleje omkostning	Bank

Finans, Dagligt, Kassekladde: Dagligt

Bank	Kasse									
347.288,52	1.318,25									
Saldo ultimo				Balance						
Dato	Bilag	K	Konto	Modkonto	Debet	Kredit	Moms	Tekst	Posttype	Faktura
08/03-09		2F	4030	15020	12.000,00			Køb	Husleje januar 2009	
Kassekladde										
Firma Native Database A/S										
Kassekladde Bilag										
Dato	Bilag	Ko	Konto	Tekst	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Valuta	Moms
08.03.09	2	F	4030	Husleje januar 2009	12.000,00		12.000,00		DKK	100,0000
08.03.09	2	F	15020	Husleje januar 2009		12.000,00		12.000,00	DKK	100,0000
Bevægelse debet					12.000,00					
Bevægelse kredit						12.000,00				
Beholdning morgen										
					Bank		Kasse			Diverse
					359.288,52		1.318,25			
Beholdning aften					-12.000,00					12.000,00
					347.288,52		1.318,25			

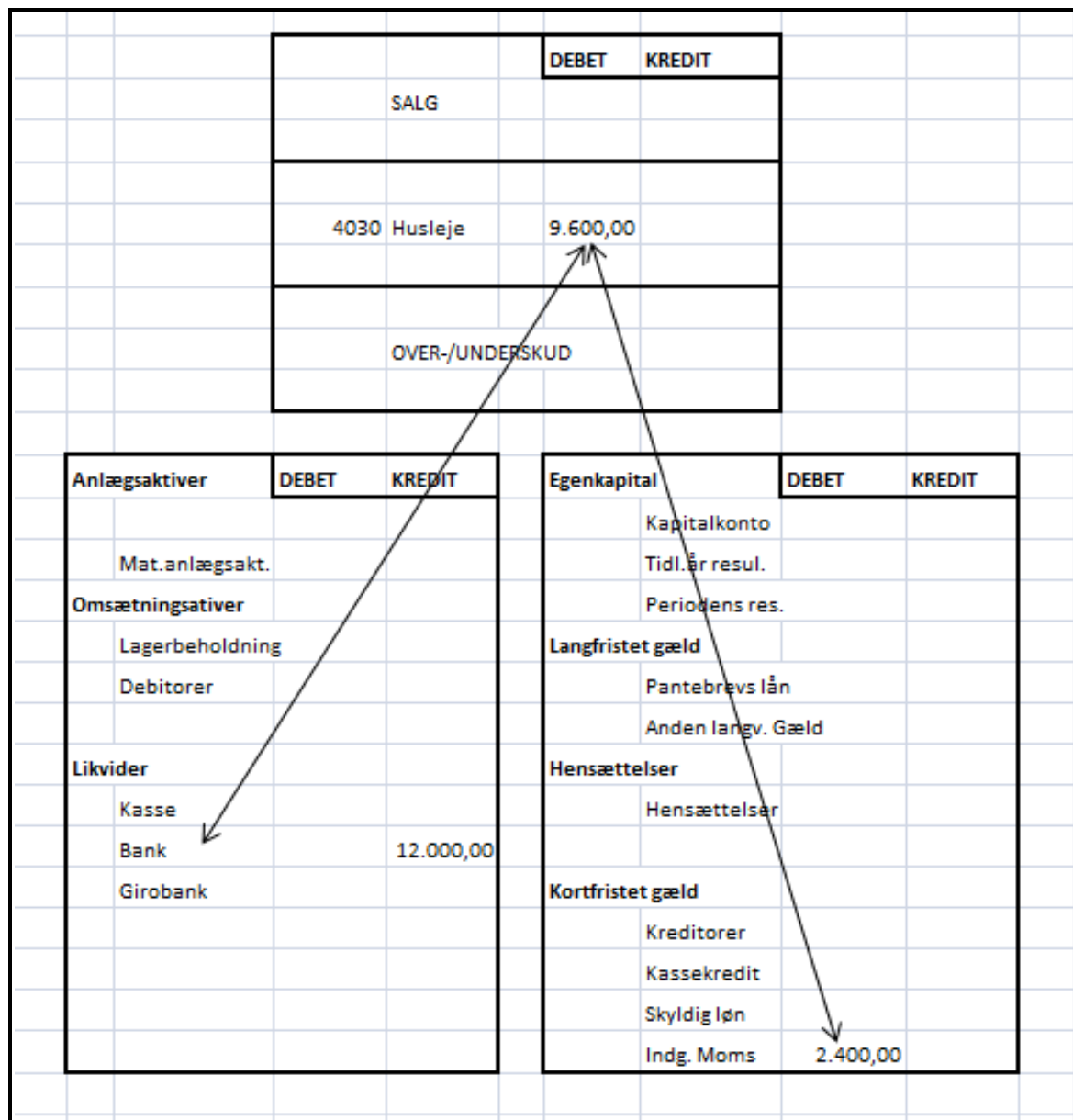
Her er vist kassekladden, hvorefter der fremgår, at der er beregnet moms. På selve linien med beløb i kladden kan du se, at der er: **Momskode: Køb**.

Microsoft Dynamics C5

Finans, Kartotek, Konto: 4030 Husleje. Transaktionsgrundlag: 2246.

09/05-06	161	575Husleje	DKK	10.500,00		
08/03-09	2	2246Husleje januar 2009	DKK	9.600,00	Køb	2.400,00

Dato: 8/03-09		Bilag: 2		Transaktion: 2246		Overfør til kladde
Modul	Kartotek	Nummer	Tekst	Debet	Kredit	
Finans	Finanspostering	22110	Husleje januar 2009	2.400,00		
Finans	Finanspostering	4030	Husleje januar 2009	9.600,00		
Finans	Finanspostering	15020	Husleje januar 2009		-12.000,00	

Posteringen her er mellem: **Omkostning** i: **Driftsresultatet** og i **Aktiver** til: **Banken**. **Moms** er bogført til købs moms i **Passiver**.

Microsoft Dynamics C5

Her er der ingen debitorer eller kreditorer indblandet i posten. Der er **Debet/Kredit** bogføring med bogføring af: **Købsmoms**.

Det dobbelte bogholderi er, når du først bogfører en Salgsfaktura eller en Købsfaktura. Derefter bogfører du den indbetaling/udbetaling, som der kommer efterfølgende.

Vi har hele tiden tilføjet momsbogføring som benytter en kode for køb og salg's moms fra C5. Det er netop meget vigtigt af hensyn til momsopgørelsen, at du får bogført salgsfaktura og kreditorfaktura efter de datoer, som er de aktuelle. Derfor er det på køb og salg, at der skal knyttes en momskode. Det er normalt på debitor du registrerer salgsmoms og på kreditor du registrerer købsmoms.

Salgsfaktura bliver i C5 bogført automatisk samtidig med udskrivning af salgsfakturablanketten. Det sker til den dato, som skriver i et felt: Fakturadato.

Kreditorfaktura er det meget vigtigt, at de bliver bogført på den dato, som leverandøren har udstedt sin faktura på. Du skal sætte leverandørfakturadato i feltet: Fakturadato på indkøbsfaktura i C5.

Betalinger, som har en postering på banken, skal du altid bogføre til den dato, som banken har noteret som dato for beløbet.

Du kan godt fredag efter kl. 15 se, at en betaling som du registrerer, først bliver gennemført i banken om mandagen. Så er det mandagens dato, som du skal bruge som bogføringsdato.

Bruger du **FIK65 kort** til dine salgsfakturaer eller betaler du med FIK65 betalingsID til dine kreditorer, så går der en ekstra dag. Det er en bankrentedag.

Når det er debitorbetaling er det dig, der modtager betaling med en ekstra dag's forsinkelse. Er der tale om Girobank, så går der to dage.

Hvis du betaler med **"71<"** kode, så er det netop **FIK65 kort**, som du betale med.

Det betyder, at der går én dag ekstra hos din leverandør, inden han kan se modtagelse af din betaling. Det er velkendt og accepteret!

Så det eneste du skal sørge for, er at du har et bankkontoudtog liggende, hvoraf du kan se den dato, som banken registrere som betalingsdato, når du bogfører.

Det skal ikke være den dato, som du vælger at sætte en post til betaling.

Microsoft Dynamics C5

8: Link mellem moduler

Når du bogfører i et program som C5, så er der et særligt felt, som C5 bruger til at få de enkelte moduler til at hænge sammen. Det er et: **Gruppenummer**.

Det er et gruppekartotek og på hvert modul et tilhørende gruppenummer.

Debitor, Kartotek, Debitorer, fanen Oversigt
Debitor, Tilpasning, Grupper, Debitorgrupper

The screenshot displays the 'Debitor' window for account 42259000, 'Jensens Bolighus'. The 'Oversigt' tab is active, showing a list of accounts with columns: Konto, Navn, Gruppe, Telefon, and Saldo. Below this, the 'Debitorgrupper' sub-window is open, showing a table with columns: Debitorgrp, Omsætning, Forbrug, Slutrabat, GebyrFM, GebyrEM, and Samlekonto. The 'Kontant' group is selected, showing a balance of 14010. Below the table, there are input fields for 'Kontant', 'Linjerabat', and 'Gruppenavn', and a 'Varegruppe' table.

Konto	Navn	Gruppe	Telefon	Saldo
42259000	Jensens Bolighus	Jylland		0,00
45823423	Kombi Borde ApS	Indland	45452143	0,00
46193241	Schmidt Möbelvertrieb	EU	0049 4619 54862	0,00
49450265	Club Two	Indland	49450265	400,00
56952478	Restaurant Sildehytten	Indland	56952478	18.200,00

Debitorgrp	Omsætning	Forbrug	Slutrabat	GebyrFM	GebyrEM	Samlekonto
3Land	1190	2190	1970	1980	1990	14025
EU	1190	2190	1970	1980	1990	14015
Indland	1190	2190	1970	1980	1990	14010
Jylland	1110					14010
Kontant	1150					14010

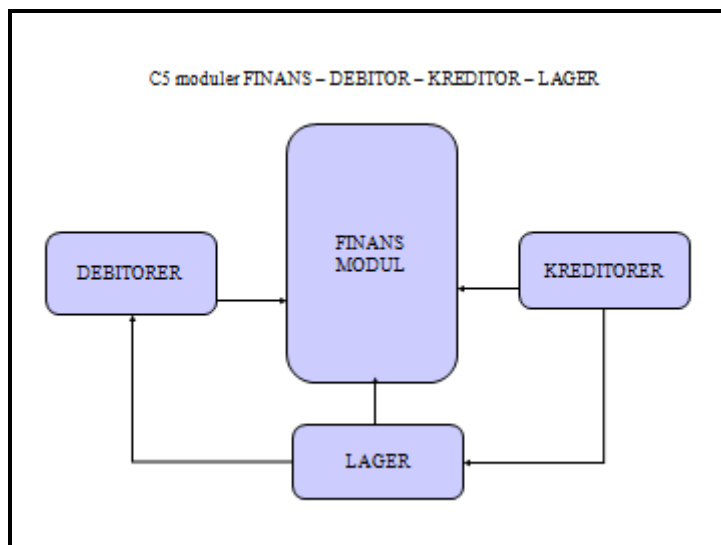
Kontant: 15010, Linjerabat: , Gruppenavn: Kontant salg

Varegruppe	Omsætning	Forbrug	Linjerabat	Varegruppenavn

Hver debitor eller kreditor eller lagervarer skal knyttes til finans via et gruppenummer. Grupper opretter du selv. Du kan læse mere om disse sammenhænge på hjemmesiden: www.c5bog-ankerstjerne.dk

Microsoft Dynamics C5

8-1-1: Modul oversigt

Debitorer eller kreditorer hænger sammen med lagermodul, når du foretager en bogføring af en salgsfaktura eller en købsfaktura. Du kan bruge et varenummer som en tekstvare eller du kan bruge en vare med lagerstyring. Når det er et tekstvarenummer, så er der ikke styring af antal enheder.

Når du bruger varenumre på ordrelinien eller varenumre på indkøbslinien, så linker du to moduler til hinanden.

Det sker via et gruppenummer:

Ordrehoved	har kontakt til	debitor	
Indkøbshoved	har kontakt til	kreditor	
Ordrehoved	har kontakt til		ordrelinier
Indkøbshoved	har kontakt til		indkøbslinier
Ordrelinier	har kontakt til		varenumre
Indkøbslinier	har kontakt til		varenumre
Varegruppe	har kontakt til	finans	

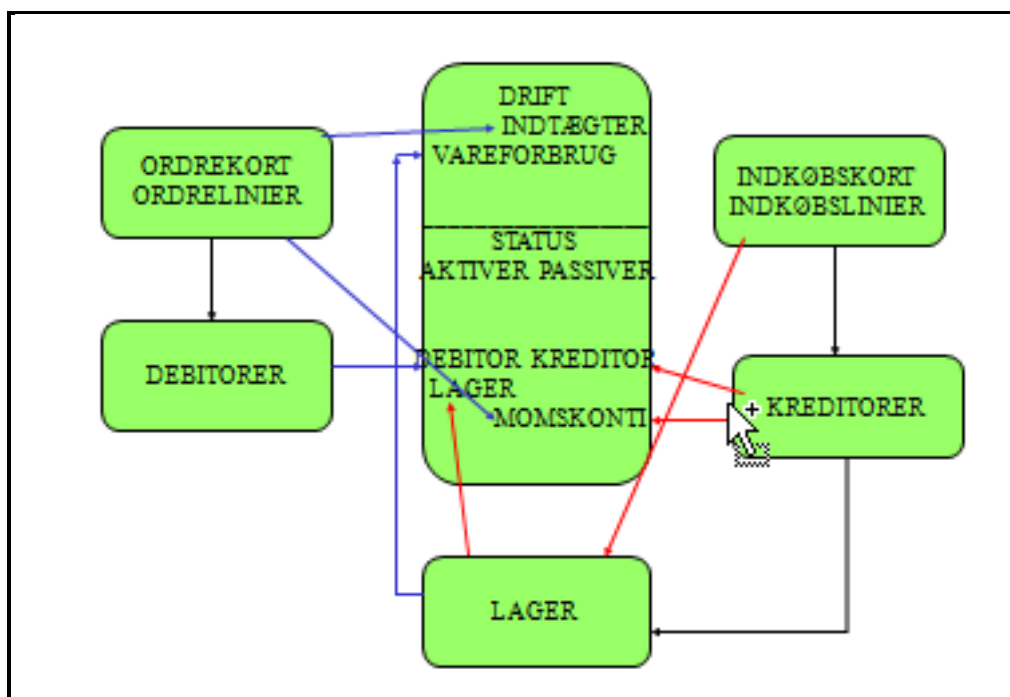
På denne indirekte facon knytter C5 sine moduler sammen. Desuden er der et transaktionsnummer, som knytter posterne sammen.

8-1-2: Køb og salg sammenhæng.

Når du bogfører køb og salg, så er der samtidig en bestemt struktur, som C5 benytter i forbindelse med bogføring. Det er stadigvæk ikke kun C5 programmet, som er linket sammen med index. Derfor er det også relevant for andre programmer. Det hænger sammen med, at et regnskabsstruktur netop er sammenkædning af køb og salg op imod et finansmodul med Status og Resultatopgørelse.

Hvordan C5 håndterer de enkelte dele kan du læse meget mere om i de hæfter, som der er på hjemmesiden for C5: www.c5bog-ankerstjerne.dk.

Microsoft Dynamics C5

De røde pile beskriver et indkøb.

De blå pile beskriver et salg.

Vi ønsker dig held og lykke med dette hæfte og hvis du vil vide mere om Microsoft Dynamics C5 2008, så er der hæfter til fornuftige priser på hjemmesiden:

www.c5bog-ankerstjerne.dk

Med venlig hilsen

Jette Ankerstjerne

Microsoft Dynamics C5

Sådan gør du!

Hvad gør jeg?	Hvordan gør jeg det?
Kontant regnskab	Du skriver blot historie ved at registrere de data, som der er sket. Du bogfører altid i finans og aldrig til debitor eller kreditormoduler.
Integreret regnskab	<p>Du fakturerer over en debitor og køber ind over kreditor.</p> <p>Du opretter ordre og sender ordre-bekræftelser til dine kunder.</p> <p>Du køber ind via en indkøbsrekvisition, så du er sikker på, at du kender til den pris, som du skal betale inden du siger ja til leverandørens ordre-bekræftelse.</p>
Det dobbelte bogholderi	<p>Det betyder, at du på en dato danner en salgsfaktura og du modtager betaling på en anden dato.</p> <p>Da det er sådan det sker fysisk i den faktiske verden, så er det også sådan du skal registrere det i dit regnskab.</p> <p>Betalingsdato er altid en bankdato eller en dato for modtagelse i kassen.</p>
Det dobbelte bogholderi	<p>Det betyder, at du på en dato danner en indkøbsrekvisition og sender til din leverandør.</p> <p>Den faktura som du modtager fra leverandøren bliver bogført på den dato, som der står på hans faktura.</p> <p>Din leverandør er flink og har givet dig en lang kredit.</p>

Microsoft Dynamics C5

	<p>Det dobbelte bogholderi, er at du senere foretager en betaling af den faktura, når beløbet er forfaldent til betaling. Du bogfører betalingen på bankdato for udført betaling.</p>
Handlinger	<p>Første handling er, at du indkøber en vare</p> <p>Anden handling er, at du betaler for dit indkøb</p> <p>Tredje handling er, at du sender en faktura sammen med den vare, som du har købt og derefter sælger.</p> <p>Fjerde handling er, at du modtager en betaling fra den kunde, som du har solgt varen til.</p>
Debet kredit balance	<p>Den adskillelse mellem første og tredje handling giver det dobbelte bogholderi.</p> <p>Alle bogføringer skal have summer i debit og kredit, som er lige store.</p> <p>Det er hele grundprincippet. Du kan først bogføre, når alle tal i debit passer med summen af tal i kredit.</p> <p>Dette er det andet vigtige grundprincip.</p>